

Zarządzenie Nr 118/2023

Burmistrza Miasta Nowa Ruda

z dnia 31 maja 2023r.

w sprawie raportu o stanie miasta za rok 2022

Na podstawie art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 40; zm.: Dz. U. z 2023 r. poz. 572.), zarządza się, co następuje:

§1 Przedstawić Radzie Miejskiej w Nowej Rudzie oraz podać do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej, raport o stanie miasta za rok 2022, stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§2 Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

BURMISTRZ

Tomasz Kiliński

UZASADNIENIE
do Zarządzenia Nr 118/2023
Burmistrza Miasta Nowa Ruda
z dnia 31 maja 2023r.

w sprawie raportu o stanie miasta za rok 2022

Zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym, zachodzi konieczność przedstawienia przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego raportu o stanie miasta Nowa Ruda za rok 2022.

Raport o stanie Miasta Nowa Ruda za rok 2022

maj 2023

Załącznik nr 1 do zarządzenia
nr 118/2023 Burmistrza Miasta
Nowa Ruda z dnia 31 maja 2023r.

Spis treści

I. Informacje ogólne.....	3
1. Lokalizacja.....	3
2. Demografia.....	3
3. Struktura lokalnej gospodarki.....	4
4. Dane statystyczne dotyczące rynku pracy.....	4
5. Służba zdrowia.....	5
6. Dane statystyczne dotyczące infrastruktury miasta.....	6
7. Bezpieczeństwo.....	6
II. Stan finansów miasta.....	8
1. Realizacja budżetu miasta za okres 2018-2022 wraz z podstawowymi wskaźnikami.....	8
2. Informacja o realizacji zadań inwestycyjnych w 2022r.....	9
3. Informacja o realizacji w 2022r. wydatków bieżących dofinansowanych ze środków unijnych.....	11
III. Informacja o realizacji uchwał Rady Miejskiej w Nowej Rudzie za rok 2022.....	12
1. Zestawienie ilościowe sposobu realizacji uchwał wg stanu na koniec 2022r.....	12
2. Informacja o niezrealizowanych uchwałach za 2022r.,.....	12
3. Syntetyczna informacja o uchwałach uchylonych w całości w części lub wobec których podjęto działania nadzorcze przez właściwe organy w 2022 r.....	13
4. Syntetyczna informacja o tematyce uchwał za 2022r.....	13
5. Uchwały w sprawie zajęcia stanowiska.....	13
IV. Informacja o stanie realizacji strategii, polityk, programów oraz innych działań w 2022r.....	13
1. Strategie rozwoju.....	13
2. Ład przestrzenny.....	14
3. Infrastruktura komunalna.....	15
4. Polityka społeczna.....	17
5. Środowisko naturalne.....	25
6. Gospodarka odpadami.....	29
7. Turystyka i promocja miasta.....	31
V. Informacja o stanie oświaty oraz opiece do lat 3 w 2022r.....	33
1. Żłobek.....	33
2. Miejskie placówki przedszkolne i szkolne.....	33
3. Nauczyciele według stopni awansu zawodowego na dzień 30 września 2022r.....	33
4. Niepubliczne placówki.....	34
5. Wyniki egzaminu ósmoklasisty oraz maturalnych.....	34
6. Koszty funkcjonowania oświaty.....	34
VI. Informacja o spółkach prawa handlowego z udziałem Gminy Miejskiej Nowa Ruda.....	36
VII. Realizacja budżetu obywatelskiego Gminy Miejskiej Nowa Ruda według stanu koniec 2022r.....	36
1. Zadania zrealizowane w roku 2022.....	36
2. Zadania wybrane w roku 2022 do realizacji w 2023r.....	37

I. Informacje ogólne

1. Lokalizacja

Nowa Ruda położona jest w Sudetach Środkowych, nad rzeką Włodzicą i jej dopływami. Miasto położone jest pomiędzy Górami Sowimi, Górami Bardzkimi, Górami Suchymi i Górami Stołowymi, w dolinach i obniżeniach pomiędzy wzniesieniami Wzgórz Włodzickich.

Miasto w województwie dolnośląskim, w powiecie kłodzkim. Wchodzi w skład aglomeracji wałbrzyskiej. Kod terytorialny 0208041, REGON 890717935, NIP 885-15-33-338.

Powierzchnia ogółem 37,05 km².

Drogi wojewódzkie:

- **381**: o długości 53 km znajduje się pod nadzorem Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei - Wałbrzych - Jedlina-Zdrój - Głuszycy - Głuszycy Górna - Świerki - Świerki Dolne - Ludwikowice Kłodzkie - Nowa Ruda - Bożków - Świątko - Gorzuchów - Bierkowice - Gołogłowy – Kłodzko;
- **385**: o długości 104 km w województwie dolnośląskim znajduje się pod nadzorem Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei - Jaczowice - Kopice - Lesie - Grodków - Wójtowice - Wierzbna - Gierów - Jagielnica - Sarby - Mników - Wigancice - Kalinowice Dolne - Ziębice - Służejówek - Niedźwiednik - Stolec - Ząbkowice Śląskie - Stoszowice - Budzów - Srebrna Góra - Nowa Wieś Kłodzka - Wolibórz - Nowa Ruda - Włodowice - Ścinawka Górna - Tłumaczów - granica (Czechy).

Linie kolejowe:

- **286**: o długości 52 km znajduje się pod nadzorem PKP Polskie Linie Kolejowe - **Kłodzko Główne - Wałbrzych Główny** [o znaczeniu drugorzędym] (Kłodzko Główne - Bierkowice - Gorzuchów Kłodzki - Ścinawka Średnia - Nowa Ruda - Nowa Ruda Przedmieście - Zdrojowisko - Ludwikowice Kłodzkie - Świerki Dolne - Bartnica - Głuszycy Górna - Głuszycy - Jedlina Zdrój - Jedlina Górna - Wałbrzych Główny)
- **327**: o długości 6,19 km znajduje się pod nadzorem Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei - **Nowa Ruda Słupiec - Ścinawka Średnia** [o znaczenia miejscowym] (Nowa Ruda Słupiec - Słupiec Dolny - Ścinawka Średnia Dworzec Mały - Ratno Wambierzyce – Radków).

2. Demografia

Tabela 1: Dane demograficzne dotyczące miasta w okresie ostatnich pięciu lat

L.p.	Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
1	Ludność ogółem, w tym:	22 246	21 482	21 051	20 549	20 322
2	Mężczyźni	10 602	10 188	9 964	9 723	9 545
3	Kobiety	11 644	11 294	11 087	10 826	10 779
4	Osoby w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej)	3 172	3 133	3 083	3 025	3 064
5	Osoby w wieku produkcyjnym (17-59 K), (17-64 M)	13 180	12 800	11 988	11 737	11 444
6	Osoby w wieku poprodukcyjnym	5 894	5 549	5 980	5 954	5 989
7	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym do ilości mieszk.	26,49%	25,83%	28,41%	28,97%	29,47%
8	Urodzenia	161	130	137	121	118

L.p.	Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
9	Zgony	326	340	372	420	382
10	Przyrost naturalny dla miasta	-165	-210	-235	-299	-264
11	Przyrost naturalny dla województwa dolnośląskiego	-5 201	-5 797	-11 868	b.d.	b.d.
12	Gęstość zaludnienia, ludność na 1 km ²	600	580	568	555	549
13	Małżeństwa zawarte	90	80	74	79	b.d.

Źródłem informacji w zakresie demografii za 2018 są dane pochodzące z Urzędu Statystycznego. Informacje za rok 2019-2022 to stan mieszkańców wg ewidencji Wydziału Spraw Obywatelskich.

3. Struktura lokalnej gospodarki

Tabela 2: Podmioty wg sektorów własnościowych

L.p.	Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	Zmiany w 2022	
							zarejestro.	wyrejestro.
1	Sektor publiczny – w tym:	304	307	301	296	231	2	0
2	Państwowe i samorządowe jednostki	30	32	29	30	31	0	0
3	Spółki handlowe	5	5	5	5	5	0	0
4	Sektor prywatny - w tym:	2 223	2 274	2 293	2 340	2 294	0	0
5	Osoby fizyczne prow. działalność gosp.	1 400	1 447	1 472	1 527	1 520	104	102
6	Spółki handlowe	86	90	90	89	91	11	4
7	Spółki handlowe z udz. kapitału zagranic.	21	22	21	19	20	0	0
8	Spółdzielnie	9	8	8	7	7	0	0
9	Fundacje	5	5	6	6	6	0	0
10	Stowarzyszenia i organizacje społeczne	46	45	43	43	47	4	0
	Podmioty gospodarcze ogółem*	2 544	2 595	2 606	2 650	2 546	128	109

*Nie są prezentowane wszystkie formy prawne podmiotów, dlatego dane liczbowe nie sumują się wg sektora publicznego oraz prywatnego.

4. Dane statystyczne dotyczące rynku pracy

Tabela 3: Liczba pracujących w okresie 2017-2021

L.p.	Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
1	Ogółem*	3 198	3 266	3 321	3 284	3 426
2	Mężczyźni	1 472	1 542	1 610	1 608	1 652
3	Kobiety	1 726	1 724	1 711	1 676	1 774

*Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Tabela 4: Bezrobotni w okresie ostatnich sześciu lat

L.p.	Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1	Bezrobotni zarejestrowani, w tym:	767	703	650	760	686	691
2	Kobiety	455	418	377	440	372	366
3	Mężczyźni	312	285	273	320	314	325
4	Długotrwale bezrobotni	410	371	327	407	403	360

5. Służba zdrowia

Tabela 5: Podstawowa opieka medyczna na terenie miasta (GUS)

L.p.	Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
1	Porady lekarskie	169 731	176 948	173 183	146 194	153 301
2	Przychodnie	14	13	14	14	14
3	Praktyki lekarskie	5	6	5	5	4
4	Przychodnie na 10 tys. ludności	6	6	6	7	7
5	Apteki	11	11	10	11	11
6	Liczba mieszkańców na aptekę ogólnodostępną	2 041	2 022	2 191	1 968	1 911

Główny Urząd Statystyczny udostępnia statystyki w zakresie przyczyn zgonów jedynie dla powiatów, dlatego prezentowane dane odnoszą się do mieszkańców powiatu Kłodzkiego.

Tabela 6: Przyczyny zgonów w Powiecie Kłodzkim (GUS)

L.p.	Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
1	Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze ogółem	2	7	2	8	16
2	Nowotwory ogółem	541	523	503	540	493
3	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych	0	0	0	1	1
4	Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	93	74	55	85	53
5	Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	28	32	24	34	46
6	Choroby układu krążenia	894	914	809	938	1 082
7	Choroby układu oddechowego	123	113	150	162	162
8	Choroby układu trawiennego	75	108	104	106	116
9	Choroby układu kostnowastowego, mięśniowego i tkanki łącznej	1	2	2	4	6
10	Choroby układu moczowo-płciowego	46	52	43	66	16
11	Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	1	0	7	5	4
12	Wady rozwojowe wrodz., zniekształcenia i aberracje chromosomowe	7	4	3	3	3
13	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych, laboratoryjnych gdzie indziej niesklasyfikowane	127	147	214	201	36
14	Zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu	94	78	96	90	94

L.p.	Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
15	Pozostałe przyczyny	17	19	17	48	45
16	COVID-19				153	497
	RAZEM	2 049	2 073	2 029	2 444	2 670

6. Dane statystyczne dotyczące infrastruktury miasta

Tabela 7: Infrastruktura miasta w liczbach za ostatnie 5 lat (GUS)

L.p.	Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
KANALIZACJA I WODOCIĄGI						
1	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)	51,50	52,80	52,80	53,00	53,20
2	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.)	2 339	2 222	2 239	2 249	2 261
3	Ścieki oczyszczane w ciągu roku (dam ³)	600	608	606	598	593
4	Długość czynnej sieci wodociągowej (km)	59,30	61,80	62,30	62,70	b.d.
5	Woda dostarczona gospodarstwom domowym (dam ³)	638,30	642,30	643,00	649,00	647,50
6	Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszk. (m ³)	28,40	28,80	29,10	30,20	30,60
GAZYFIKACJA						
7	Długość czynnej sieci gazowej (m)	33 216	38 908	41 825	42 334	41 763
8	Czynne przyłącza sieci gazowej do budynków (szt.)	649	715	767	810	872
9	Zużycie gazu przez gospodarstwa domowe (MWh)	12 347,90	12 709,00	15 331,20	16 401,00	21 100,50
10	Ilość odbiorców gazu (gospodarstwa domowe)	4 448	4 684	4 908	4 904	5 069
11	Ilość odbiorców gazu ogrzew. mieszkania gazem	161	190	695	1 144	1 350
ENERGIA ELEKTRYCZNA						
12	Odbiorcy energii elektrycznej (szt.)	10 775	10 771	10 783	10 783	10 730
13	Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca (kWh)	670,70	684,40	692,81	724,17	756,23
ZASOBY MIESZKANIOWE						
14	Budynki mieszkalne w gminie (szt.)	2 324	2 338	2 363	2 363	2 384
15	Zasoby mieszkaniowe - ilość mieszkań (szt.)	9 329	9 344	9 351	9 370	9 407

7. Bezpieczeństwo

1) Poziom przestępczości.

a) Komisariat Policji w Nowej Rudzie w roku 2022 zatrudniał policjantów na 67 etatach, w tym: Wydział Prewencji 38 etatów, Wydział Kryminalny 19 etatów, posterunek w Radkowie 8 etatów.

Tabela 8: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego (źródło KP w Nowej Rudzie)

L.p.	Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
1	Przestępstwa ogółem	904	746	749	827	834
1.1	Przestępstwa o charakterze kryminalnym	713	583	580	590	553
1.2	Przestępstwa o charakterze gospodarczym	69	62	66	102	109

L.p.	Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
1.3	Kradzieże	66	57	49	48	57
1.4	Rozboje	3	6	6	3	6
1.5	Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu – uszkodzenia ciała	6	5	3	6	4
1.6	Przestępstwa przeciwko mieniu – uszkodzenia mienia	19	31	28	22	14
2	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw ogółem (%)	----	70,91	50,00	72,15	77,24
3	Postępowania prowadzone w trybie kodeksu wykroczeń: w tym	----	1 763	2 500	3 358	3 413
3.1	Przepisy porządkowe o zachowaniu się w miejscach publicznych	----	770	849	162	1 183
3.2	Postępowania mandatowe	----	644	800	1 410	1 042
3.3	Pouczenia	----	394	550	1 181	1 459

b) Przy Urzędzie Miejskim w Nowej Rudzie funkcjonuje Straż Miejska, na koniec 2022 roku zatrudnionych było 11 strażników i 1 osoba zatrudniona na stanowisku cywilnym przy obsłudze monitoringu. Do zadań Straży należy ochrona spokoju i porządku publicznego. W związku z realizowanymi zadaniami, straży przysługuje między innymi prawo do obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych w przypadku, gdy czynności te są niezbędne do wykonywania w/w zadań.

Tabela 9: Informacje dotyczące funkcjonowania Straży Miejskiej

Wyszczególnienie	2021	2022
Interwencje/zgłoszenia ogółem, w tym dotyczące:	1 825	1 088
– ochrony środowiska i gospodarki odpadami	203	121
– zwierząt	191	158
– zagrożenie w ruchu drogowym	183	144
– awarii technicznych	117	81
– zakłócenie porządku publicznego i spokoju	110	74
– pozostałe	1 021	159
Liczba patroli	728	789
Liczba ujawnionych wykroczeń	721	909
Liczba kamer monitoringu miejskiego	48	53

2) Bezpieczeństwo przeciwpożarowe.

a) W mieście funkcjonuje jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Państwowej Straży Pożarnej, wyposażona w 2 średnie samochody gaśniczo-ratownicze, 1 ciężki samochód gaśniczy, 1 drabinę mechaniczną do 30 metrów, 1 lekki samochód rozpoznawczo-ratowniczy, 1 agregat pompowy na przyczepie o wydajności 8100 l/min, 1 łódź śrubową płaskodenną 5-osobową. W jednostce pełni służbę 35 strażaków.

b) Miasto dofinansowuje działalność dwóch Ochotniczych Straży Pożarnych funkcjonujących jako stowarzyszenia, umiejscowionych w Drogosławiu i Słupcu.

Tabela 10: Informacje dotyczące funkcjonowania Ochotniczych Straży Pożarnych

Wyszczególnienie	OSP Słupiec	OSP Drogosław
Liczba członków	52	35
Wyposażenie	1 średni sam. ratowniczo – gaśniczy 1 lekki sam. pożarniczy 1 Quad Yamaha Kodiak 1 Agregat wysokociśn. wodno-piano. 1 przyczepa gaśnicza piły, pompy, agregaty różne	1 średni sam. ratowniczo – gaśniczy piły, pompy, agregaty różne
Akcje ratownicze, w tym:	168	94
– gaszenie pożarów	49	47
– likwidacja miejscowych zagrożeń	109	43
– alarmy fałszywe	5	4

Tabela 11: Działalność jednostek ochrony przeciwpożarowej (GUS)

L.p.	Wyszczególnienie	2019	2020	2021
1	Zdarzenia wymagające interwencji jednost. ochrony przeciwpożarowej - ogółem	378	396	397
2	Požary	141	125	135
3	Alarmy fałszywe	34	19	21
4	Zagrożenia związane z silnym wiatrem	15	30	22
5	Zagrożenia związane z opadami śniegu	1	0	1
6	Zagrożenia związane z opadami deszczu	4	9	2
7	Zagrożenia związane ze zdarzeniami komunikacyjnymi	28	38	32
8	Zagrożenia związane ze zdarzeniami medycznymi	21	50	59

II. Stan finansów miasta

1. Realizacja budżetu miasta za okres 2018-2022 wraz z podstawowymi wskaźnikami.

Tabela 12: Realizacja budżetu miasta w okresie ostatnich pięciu lat

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba mieszkańców	22 246	21 482	21 051	20 549	20 322
DOCHODY	96 995 968,16	96 309 555,68	101 305 216,11	115 954 170,27	122 639 447,00
Dochody bieżące, w tym	77 474 835,10	86 739 508,67	89 642 053,68	97 372 810,56	110 100 461,69
Udziały w podat. dochodo.	17 930 195,45	19 463 414,34	18 222 581,77	20 631 696,41	20 848 692,57
Subwencje	15 724 874,00	17 960 486,00	18 240 945,00	21 771 495,00	20 187 243,00
Dotacje	21 028 322,31	25 005 256,07	24 791 247,58	27 854 185,46	38 987 276,11
Dochody własne	22 791 443,34	24 310 352,26	28 387 279,33	27 115 433,69	30 077 250,01
Dochody majątkowe, w tym	19 521 133,06	9 570 047,01	11 663 162,43	18 581 359,71	12 538 985,31
Dochody ze sprze. majątku	2 228 014,16	2 661 106,87	2 359 813,97	4 286 788,82	4 286 788,82

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Dotacje na wydat. majątkowe	14 202 827,16	6 630 233,20	9 303 348,46	14 053 560,84	6 215 246,10
Dochody przeliczeniu na 1 mieszkańca	4 360,15	4 483,27	4 812,37	5 642,81	6 034,81
Udział dochodów własnych w dochodach	23,50%	25,24%	28,02%	23,38%	24,52%
WYDATKI	96 032 561,03	99 072 828,20	104 784 933,31	105 557 469,85	126 374 935,43
Wydatki bieżące, w tym:	74 374 649,43	83 807 256,64	88 431 062,55	95 028 571,35	115 993 410,90
Wydatki na obsługę długu	1 227 284,75	1 307 929,56	1 191 593,08	849 964,51	2 600 812,46
Wydatki majątkowe	21 657 911,60	15 265 571,56	16 353 870,76	10 528 898,50	10 381 524,53
Wydatki na mieszkańca	4 316,85	4 611,90	4 977,67	5 136,87	6 218,63
Udział wydat. majątkowych w wydat. ogółem	22,55%	15,41%	15,61%	9,97%	8,21%
WYNIK BUDŻETU	963 407,13	-2 763 272,52	-3 479 717,20	10 396 700,42	-3 735 488,43
Różnica między dochodami bieżącymi a wyd. bieżącymi	3 100 185,67	2 932 252,03	1 210 991,13	2 344 239,21	-5 892 949,21
Różnica między dochodami majątkowymi a wydatkami majątkowymi	-2 136 778,54	-5 695 524,55	-4 690 708,33	8 052 461,21	2 157 460,78
PRZYCHODY OGÓŁEM	9 970 233,68	8 246 846,37	8 870 399,75	6 556 931,07	16 586 354,25
ROZCHODY OGÓŁEM	8 768 005,89	3 195 141,88	3 283 751,48	3 216 179,66	3 773 649,08
DŁUG (w tym zob. wymagalne)	37 594 119,56	40 472 076,60	44 485 627,58	45 583 034,24	45 751 273,84
Zadłużenie ogółem do dochodów ogółem	38,76%	42,02%	43,91%	39,31%	37,31%
Spłata długu wraz z odsetkami do dochodów	10,30%	4,68%	4,42%	3,51%	5,20%

2. Informacja o realizacji zadań inwestycyjnych w 2022r.

Tabela 13: Realizacja zadań inwestycyjnych.

Lp.	Nazwa zadania	Wartość	Środki zewnętrzne	Stan realiza.
1	Wymiana wysokoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie wybranych gmin Aglomeracji Wałbrzyskiej	3 272 815,14	3 272 815,14	realizacja
2	Czesko-polski szlak grzbietowy - część wschodnia	1 457 422,62	591 345,34	zakończono
3	Łagodzenie skutków zmian klimatu poprzez rozwój systemu zielono-niebieskiej infrastruktury na terenie miasta Nowa Ruda	784 863,80	556 303,63	realizacja
4	Poprawa ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej i komunalnej związanej z usługami turystycznymi w Gminie Miejskiej Nowa Ruda - Rewaloryzacja zabytków dolnego miasta	664 110,18	664 110,18	realizacja
5	Przyjazna przestrzeń dla mieszkańców - Inteligentna Nowa Ruda	440 594,00	274 027,97	zakończono
6	Przebudowa muru oporowego os. Piastowskie 11 za garażami	370 724,30		zakończono

Lp.	Nazwa zadania	Wartość	Środki zewnętrzne	Stan realiza.
7	Adaptacja pustostanów na mieszkania komunalne	346 393,53		realizacja
8	Poprawa oferty kulturalnej Miejskiego Ośrodka Kultury w Nowej Rudzie	275 205,90		zakończono
9	Adaptacja pustostanów na mieszkania komunalne	241 477,00		zakończono
10	Modernizacja oświetlenia ulicznego w ciągu ulic Piłsudskiego, Kopernika, Niepodległości i Radkowskiej w Nowej Rudzie	228 746,00	228 746,00	zakończono
11	Poprawa ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej i komunalnej związanej z usługami turystycznymi w Gminie Miejskiej Nowa Ruda - Modernizacja obiektów Regionalnego Centrum Turystyki Aktywnej	209 378,61	209 378,61	realizacja
12	Remont kapitalny dachów, mieszkalnych budynków komunalnych	197 498,99	197 498,99	zakończono
13	Poprawa ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej i komunalnej związanej z usługami turystycznymi w Gminie Miejskiej Nowa Ruda - Remont dróg do turystycznego rynku ul. Kościelna, Martwa, Podjazdowa	196 464,00	196 464,00	realizacja
14	Przebudowa ul. Akacyjowej wraz z przebudową kanalizacji deszczowej	180 000,00		zakończono
15	Zakup samochodu służbowego dla Straży Miejskiej	130 051,00		zakończono
16	Remonty kapitalne budynków w zasobach mieszkaniowych miasta Nowa Ruda	100 700,00		zakończono
17	Wykonanie instalacji gazowej w lokalach komunalnych z dokumentacją	99 730,00		zakończono
18	Zakup mienia na cele publiczne	97 414,00		zakończono
19	Ścieżka zdrowia - żyj zdrowo i aktywnie oraz dalsza modernizacja placu zabaw przy ul. Rycerskiej (budżet obywatelski 2022)	89 207,08		zakończono
20	Wymiana stolarki okiennej w lokalach komunalnych	76 900,00		zakończono
21	Zmiana sposobu ogrzewania w lokalach komunalnych	76 844,99		zakończono
22	Budowa placu zabaw – Plac Matejki	75 082,93		zakończono
23	Wymiana instalacji elektrycznej w lokalach komunalnych	74 600,00		zakończono
24	Poprawa funkcjonalności użytkowej basenu przy ul. Fredry 41	65 850,72		zakończono
25	Remont drogi wewnętrznej na cmentarzu przy kościele parafii św. Barbary w Drogosławiu (budżet obywatelski 2022)	62 150,40		zakończono
26	Zakup specjalistycznego quada na potrzeby jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Słupcu (budżet obywatelski 2022)	62 000,00		zakończono
27	Przebudowa budynku komunalnego przy ul. Radkowska 14-16 (dofinansowanie z BGK)	52 848,19		realizacja
28	Przebudowa schodów przy budynku Kościelna 24	50 000,00		realizacja
29	Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami w Gminie Miejskiej Nowa Ruda	35 000,00	29 498,00	zakończono
30	Modernizacja obiektów sportowych w mieście Nowa Ruda	32 056,80		zakończono
31	Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przemysłowego w rejonie ul. Spacerowej i Bożkowskiej w Nowej Rudzie	30 244,47		zakończono
32	Remont kapitalny budynku przy ul. Kościelnej 18	30 037,91		zakończono
33	Wykonanie dokumentacji na Przebudowę muru oporowego ul. Obozowa	28 062,50		zakończono
34	Wymiana stolarki okiennej w lokalach komunalnych	24 600,00		zakończono
35	Rewitalizacja dziedzictwa historycznego Nowej Rudy i Broumova	23 795,82	17 633,40	zakończono
36	Modernizacja targowiska miejskiego w Nowej Rudzie	20 295,00		realizacja
37	Budowa kolumbarium przy ul. kasztanowej – projekt	20 000,00		realizacja

Lp.	Nazwa zadania	Wartość	Środki zewnętrzne	Stan realiza.
38	Budowa latarni solarnej ul. Myśliwska Osada	19 939,00		zakończono
39	Wykonanie wentylacji w części basenu miejskiego przy ul. Fredry	17 500,00		zakończono
40	Remont kapitalny budynku przy ul. Kościelna 18 a	17 200,00		zakończono
41	Wykonanie dwóch nowych przyłączy hydrantowych hali basenowej	16 910,98		realizacja
42	Remonty kapitalne budynków w zasobach mieszkani. miasta Nowa Ruda	15 120,00		zakończono
43	Sporządzenie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla rejonu ulic Jasnej, Niepodległości i Zagórze	12 163,47		realizacja
44	Sporządzenie gminnego programu opieki nad zabytkami wraz z częściową aktualizacją Gminnej ewidencji zabytków	12 000,00		zakończono
45	Zakup bramek piłkarskich na stadion przy Sportowej 1	11 936,99		zakończono
46	Zakup i montaż szlabanu – wjazd na obiekty przy ul. Kłodzkiej 16	10 340,82		zakończono
47	Budowa punktu oświetlenia ulicznego ul. Sokola - Stara Droga	9 943,41		zakończono
48	Rozbudowa oraz modernizacja monitoringu wizyjnego miasta	9 288,16		zakończono
49	Budowa placu zabaw – Traugutta	3 555,82		realizacja
50	Przebudowa mostu Stara Droga 50	2 460,00		realizacja
	Razem	10 381 524,53	6 237 821,26	

3. Informacja o realizacji w 2022r. wydatków bieżących dofinansowanych ze środków unijnych

Tabela 14: Zestawienie wydatków bieżących dofinansowanych ze środków unijnych

Lp.	Nazwa zadania	Wartość	Środki zewnętrzne	Stan realizacji
1	Przyjazna przestrzeń dla mieszkańców – Inteligentna Nowa Ruda	403 220,16	258 160,12	zakończono
2	Wymiana wysokoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych terenie wybranych gmin Aglomeracji Wałbrzyskiej	241 414,56	159 793,15	realizacja
3	Łagodzenie skutków zmian klimatu poprzez rozwój systemu zielono-niebieskiej infrastruktury na terenie miasta Nowa Ruda	124 064,45	89 636,00	realizacja
4	Cyfrowa Gmina -Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym „Granty PGR”	109 863,60	109 863,60	zakończono
5	Wsparcie na starcie (edycja 2)! Wsparcie uczniów/uczennic z 3 szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Miejską Nowa Ruda w latach 2022-2023	96 897,30	82 362,66	realizacja
6	Polsko Czeska półkolonia	91 088,08	77 283,75	zakończono
7	Seniorzy z pogranicza	50 697,61	43 072,03	zakończono
8	30 Lat razem	49 192,09	41 813,30	zakończono
9	Turystyka pobudza region	45 079,93	38 317,95	zakończono
10	Folklor nie jest nudny! Poznajemy pieśni i tańce regionalne	40 974,51	34 828,31	zakończono

Lp.	Nazwa zadania	Wartość	Środki zewnętrzne	Stan realizacji
11	Realizacja programu: Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami w Gminie Miejskiej Nowa Ruda	34 836,10	29 359,86	zakończono
12	Sakralne Skarby Ziemi Noworudzko - Broumovskiej	25 736,29	14 556,94	zakończono
13	Rewitalizacja dziedzictwa historycznego Nowej Rudy i Broumova	12 217,50	10 384,87	zakończono
14	Cyfrowa Gmina	11 070,00	11 070,00	realizacja
15	Na siatkówkę za granicę	10 198,66	8 668,86	zakończono
16	Czesko-polski szlak grzbietowy - część wschodnia	8 600,00	7 310,00	realizacja
	RAZEM	1 355 150,84	1 016 481,40	

III. Informacja o realizacji uchwał Rady Miejskiej w Nowej Rudzie za rok 2022

1. Zestawienie ilościowe sposobu realizacji uchwał wg stanu na koniec 2022r.

Tabela 15: Zestawienie ilościowe uchwał podjętych przez Radę Miejską według stanu realizacji

Lp.	Sposób realizacji	Liczba uchwał	uwagi
1	Podlegające wykonaniu przez Burmistrza, w tym:	89	
1.1	Zrealizowane	89	
1.2	Realizowane na bieżąco w cyklu wieloletnim	41	WPF, programy wieloletnie, budżet obywatelski
1.3	W trakcie realizacji	0	
1.4	Wstrzymanie publikacji uchwały	1	Uchwała Nr 423/LVI/23 z uwagi na błędną numerację paragrafów (brak paragrafu 12)
1.5	Uchylone rozstrzygnięciami nadzorczymi Wojewody lub RIO	0	Całkowite uchylenie uchwały skutkujące jej wyeliminowaniem z obrotu prawnego.
1.6	Uchylone części zapisów uchwał rozstrzygnięciami nadzorczymi Wojewody lub RIO	0	Skutkujące wyeliminowaniem z obrotu prawnego uchylonych unormowań, bez wpływu na pozostawanie uchwały w obrocie prawnym.
1.7	Niezrealizowane	0	
2	Nie podlegające wykonaniu przez Burmistrza	7	
	Ogółem	96	

2. Informacja o niezrealizowanych uchwałach za 2022r.,

W roku 2022 wszystkie uchwały zostały zrealizowane.

3. Syntetyczna informacja o uchwałach uchylonych w całości w części lub wobec których podjęto działania nadzorcze przez właściwe organy w 2022 r.

- 1) Organy nadzoru w roku 2022 nie uchylły w całości lub części żadnej z uchwał.
- 2) Podjęto działania w trybie postępowania nadzorczego wobec następujących uchwał:
 - a) Nr 423/LVI/22 w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Nowa Ruda.
 - b) Nr 424/LVI/22 w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz świadczenia usług przez punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

4. Syntetyczna informacja o tematyce uchwał za 2022r.

Tabela 16: Zestawienie ilościowe uchwał podjętych przez Radę Miejską według obszarów tematycznych

Lp.	Tematyka uchwał	Ilość uchwał
1	Budżet, podatki	41
2	Zagospodarowanie przestrzenne	2
3	Gospodarka komunalna (odpady komunalne, targowisko)	14
4	Oświata	12
5	Rozpatrzenie skarg	4
6	Transport	1
7	Porozumienia z innymi podmiotami	3
8	Strategie, programy, polityki	7
9	Polityka społeczna	4
10	Inne	8
	RAZEM	96

5. Uchwały w sprawie zajęcia stanowiska.

Rada Miejska podjęła Apel, zgodnie z § 25. Statutu Gminy Miejskiej Nowa Ruda (Uchwała Nr 106/XVIII/11 z dnia 28 grudnia 2011 r. z późniejszymi zmianami):

Apel Nr 1/2022 z dnia 7 września 2022r. w sprawie podjęcia działań zmierzających do bieżącego utrzymania cieków wodnych, przepływających przez Gminę Miejską Nowa Ruda, tak by nie stwarzały zagrożenia dla ludzi i mienia w przypadku obfitych opadów atmosferycznych.

IV. Informacja o stanie realizacji strategii, polityk, programów oraz innych działań w 2022r.

1. Strategie rozwoju.

- 1) Uchwała nr 215/XXII/16 z dnia 03 sierpnia 2016r. w sprawie przyjęcia do realizacji **Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Nowa Ruda** na lata 2015-2025.
 - a) Założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Nowa Ruda.
 - Poprawa sytuacji na rynku pracy, w tym poprzez wsparcie rozwoju przedsiębiorczości.
 - Integracja i aktywizacja mieszkańców oraz budowa pozytywnego wizerunku Obszaru

- Rewitalizowanego Rozwój kapitału ludzkiego poprzez poprawę dostępności do wysokiej jakości usług społecznych sprzyjających aktywności i włączeniu społecznemu.
- Sanacja przestrzeni publicznej Obszaru Rewitalizowanego i nadanie jej funkcji integracyjno-rekreacyjnej
 - Modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz poprawa dostępności komunikacyjnej Obszaru Rewitalizowanego.
 - Rozwój infrastruktury społecznej Obszaru Rewitalizowanego.
 - Zrównoważony rozwój Obszaru Rewitalizowanego.
- b) W okresie 2021 r., w związku Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Miejskiej Nowa Ruda realizowano projekty:
- Rewitalizacja terenów rekreacyjnych położonych przy ul. Fredry w mieście Nowa Ruda.
- 2) Uchwała nr 449/XLVIII/18 z dnia 03 sierpnia 2018 r. w sprawie przyjęcia **Strategii Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej** z perspektywą do 2030 r. Głównym założeniem strategii jest synchronizacja kierunków rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej tworzonych przez 22 gminy oraz całego województwa dolnośląskiego. Strategia jest kluczowym dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej we wszystkich sferach tzn. sferze społecznej, przestrzennej i gospodarczej. Określa strategiczne cele rozwoju, wytycza kierunki działania w postaci priorytetów i działań operacyjnych. Zawiera zasady i sposoby zarządzania, rozwojem w dłuższym horyzoncie czasowym określając działania, jakie należy podjąć, aby Aglomeracja mogła rozwijać się i funkcjonować. Równocześnie umożliwia ubieganie się o środki finansowe z budżetu państwa oraz Unii Europejskiej w nowej perspektywie finansowej 2021-2027.
- 3) Uchwała nr 476/LI/18 z dnia 31 października 2018r. Przyjęcia **Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska, zwanej „Strategia Rozwoju Sudety 2030”**
- a) Strategia zakłada budowę spójności terytorialnej na podstawie specyfiki obszaru 107-iu samorządów – gmin i powiatów subregionów wałbrzyskiego i jeleniogórskiego oraz wzmacnianie tożsamości regionu poprzez:
- Aktywizację społeczności lokalnej.
 - Rewitalizacji zasobów lokalnych.
 - Wspólne działania zmierzające do poprawy warunków życia mieszkańców i szybszego rozwoju. Pogłębianie integracji musi odbywać się poprzez wspólnotę celów ogniskujących się na wspólnym rozwiązywaniu problemów. Do najważniejszych należy zaliczyć: depopulację, wykluczenie komunikacyjne, zanieczyszczenie powietrza (tzw. niska emisja).
- b) Realizacja strategii następuje, przede wszystkim, poprzez uczestniczenie miasta Nowa Ruda w projektach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej o charakterze regionalnym.

2. Ład przestrzenny.

- 1) Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miejskiej Nowa Ruda obejmuje obszar całej gminy. Został wprowadzony uchwałą nr 25/IV/07 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 24 stycznia 2007 r. zmieniony Uchwałą nr 281/XXXIV/13 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 29 maja 2013 r. oraz Uchwałą nr 317/XXXIV/17 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 31 maja 2017 r. i zmieniony Uchwałą nr 283/XXXVI/21 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 30 czerwca 2021r.
- 2) Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Obszar Gminy Miejskiej Nowa Ruda,

wg stanu na koniec 2022 roku, objęty jest 31 miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, które łącznie obejmują około 1 150 ha, co stanowi 31% powierzchni miasta.

Tabela 17: Informacje o obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

L.p.	Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1	Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	10	10	4	5	12	7
2	Decyzje o warunkach zabudowy ogółem	44	32	46	41	32	23
3	Decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	0	3	2	0	1	0
4	Decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	31	15	22	29	24	14
5	Decyzje dotyczące zabudowy usługowej	4	5	6	3	0	1
6	Decyzje dotyczące innej zabudowy	9	9	16	9	1	8
7	Plany zagospodarowania przestrzennego ogółem	27	27	28	29	30	31
8	Powierzchnia gminy objęta obowiązującymi planami (ha)	1 111	1 111	1 111	1 150	1 150	1 150
9	Łączna powierzchnia gruntów rolnych, dla których zmieniono w planach przeznaczenie na cele nierolnicze (ha)	53	53	53	53	53	53
10	Łączna powierzchnia gruntów leśnych, dla których zmieniono w planach przeznaczenie na cele nieleśne (ha)	10	10	10	10	10	10
11	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem (%)	30,00	30,00	30,00	31,00	31,00	31,00

3. Infrastruktura komunalna

1) Uchwała nr 199/XXV/20 Rady Miejskiej Nowa Ruda z dnia 09 września 2020 r. w sprawie **wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Nowa Ruda na lata 2020-2025.**

a) Zasady gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy:

- Sprzedaż lokali mieszkalnych następuje w trybie bezprzetargowym, na rzecz najemcy z 90% bonifikatą w przypadku pojedynczej sprzedaży oraz 95% bonifikatą w przypadku gdy budynek schodzi ze stanu mienia lub w drodze przetargów nieograniczonych.
- Zasobem komunalnym administruje Spółka: Noworudzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. wyłoniona w przetargu ofertowym na zarządzanie i administrowanie komunalnym zasobem mieszkaniowym (umowa z dnia 04.03.2022r.).
- Wysokość czynszu w lokalach mieszkalnych wchodzących w skład gminnego zasobu będzie podnoszona od 0% do 10% w stosunku rocznym, przy czym pierwsza podwyżka nastąpiła od dnia 1 stycznia 2022r. Burmistrz Miasta Nowa Ruda Zarządzeniem Nr 147/2021 z dnia 23 września 2021r. ustalił następujące stawki czynszu – lokale mieszkalne 7,71 zł/m²; lokale socjalne 1,84 zł/m².
- Stosuje się czynniki obniżające oraz podwyższające podstawową stawkę czynszu obniżki sumuje się, przy czym suma obniżek nie może przekroczyć 30%.
- Remonty lokali mieszkalnych stanowiących własność gminy są dokonywane sukcesywnie – w miarę posiadanych środków finansowych w budżecie miasta. Remonty części wspólnych (dachy klatki schodowe,) w budynkach gdzie funkcjonuje wspólnota mieszkaniowa, wykonywane są z zaciągniętych kredytów, natomiast w budynkach

- w 100% komunalnych gmina finansuje zadania ze środków własnych.
- b) Stan gminnych zasobów komunalnych na koniec 2021 wynosił:
- **1682** lokale komunalne,
 - **352** budynki tworzące wspólnoty mieszkaniowe z udziałem miasta
 - **83** budynki komunalne mieszkalne
 - **1 279,40** ha co stanowi 34,5% z **3 704** ha całkowitej powierzchni administracyjnej miasta Nowa Ruda w tym:

Tabela 18: Zestawienie ilościowe gruntów według sposobu ich użytkowania wg stanu na koniec okresu

Lp.	Wyszczególnienie	Powierzchnia 2021	Powierzchnia 2022
1	Tereny oddane w użytkowanie wieczyste	131,40	131,30
2	Tereny Skarbu Państwa będące w użytkowaniu wieczystym miasta	4,60	4,70
3	Użytki rolne	746,10	742,20
4	Lasy z zadrzewieniami	153,00	153,00
5	Drogi	144,00	144,00
6	Tereny mieszkaniowe	49,10	49,00
7	Tereny przemysłowe	3,00	3,00
8	Inne tereny zabudowane	15,00	15,00
9	Zurbanizowane tereny nie zabudowane	17,00	16,20
10	Tereny rekreacyjno sportowe	15,00	15,00
11	Użytki kopalne i nieużytki	6,00	6,00
	Razem	1 284,20	1 279,40

- c) Zmiany w stanie zasobów komunalnych w okresie 2022r.
- Sprzedano: **7** działek pod zabudowę mieszkaniową, **5** działek na poprawę warunków zagospodarowania, **1** działkę rolną, **3** działki pod zabudowę inwestycyjną.
 - Sprzedano: **47** lokali mieszkalnych, w tym **37** na rzecz najemcy, a **10** w trybie przetargowym.
 - Sprzedano w trybie przetargowym **4** lokale niemieszkalne, **2** lokale użytkowe, oraz **2** budynki użytkowe.
 - Nabyto 4 działki o łącznej pow. **0,1677 ha** na wykonanie rowu odwadniającego,
 - Wydierżawiono: **565,06** ha gruntów rolnych.
- 2) Uchwała 407/XLIV/18 z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie zatwierdzenia **wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych** dla Gminy Miejskiej w Nowej Rudzie na lata 2018 – 2020. Plan ma zapewnić utrzymanie oraz rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej miasta, uwzględniając plany zagospodarowania przestrzennego oraz potrzeby mieszkańców.

Tabela 19: Realizacja wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych

Lp.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	%	Uwagi
1	Modernizacja sieci wodociągowej magistralnej Dzielnica Centrum ul. Kościelna etap II DN 225 mm, ok 60 mb	50 000	0,00	0,00%	Realizacja zaplanowana w 2023r.
2	Modernizacja sieci wodociągowej rozdzielczej Dzielnica Centrum ul. Kościelna 1-17 DN 110 mm, ok. 130 mb	80 000	0,00	0,00%	Realizacja zaplanowana w 2023r.
3	Modernizacja sieci wodociągowej Dzielnica Słupiec ul. Witosa 2-Chopina DN 110 mm, ok 100 mb	40 000	20 444,25	51,11%	realizowano przebudowę w ul. Chopina
4	Modernizacja sieci wodociągowej Dzielnica Słupiec Os. XXX-lecia od ul. Wiejskiej do bloku nr 8 DN 225 mm, ok. 240 mb	135 000	135 169,41	100,13%	Inwestycja zakończona
5	Modernizacja przewodów niskośrednicowych DN 32-50 mm na terenie miasta Nowa Ruda	10 000	22 578,99	225,79%	Inwestycja zakończona
6	Modernizacja sieci wodociągowej Dzielnica Drogosław ul. Zacisze 3-4 (inwestycja nieujęta w planie wieloletnim)	3 776	3 775,68	100,00%	Inwestycja zakończona
7	Modernizacja sieci wodociągowej Dzielnica Centrum ul. Nowa Osada 2-4A (inwestycja nieujęta w planie wieloletnim)	13 539	13 539,31	100,00%	Inwestycja zakończona
8	Modernizacja sieci wodociągowej Dzielnica Słupiec ul. Akacyjowa 1-6 (inwestycja nieujęta w planie wieloletnim)	46 299	46 298,87	100,00%	Inwestycja zakończona
	RAZEM – działania modernizacyjne	378 614	241 807	63,87%	
9	Budowa sieci sanitarnej Dzielnica Centrum ul. Kościelna 23-23a DN 160 mm, ok.45 mb	30 000	0,00	0,00%	Realizacja zaplanowana w 2023r.
10	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej Dzielnica Słupiec ul. Chopina DN50 mm rurociąg tłoczny oraz pompownia	40 000	0,00	0,00%	Realizacja zaplanowana w 2023r.
11	Wykonanie studni wierconej nr 3 ujęcie Dzikowiec- Podlesie (ujęcie dostarcza wodę do dzielnicy Słupiec)	70 000	0,00	0,00%	Realizacja zaplanowana w 2023r.
12	Budowa sieci wodociągowej Dzielnica Słupiec ul. Szybowa, etap I DN 225 mm, ok. 500 mb	10 000	22 140,00	221,40%	Wykonano projekt techniczny
	RAZEM – rozbudowa infrastruktury	150 000	22 140	14,76%	
	OGÓŁEM	528 614	263 947	49,93%	

4. Polityka społeczna.

1) Uchwała nr 193/XIX/16 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie wprowadzenia na terenie miasta Nowa Ruda programu z zakresu polityki społecznej „Aktywni Seniorzy” program skierowany jest do osób, które ukończyły 60 lat i zamieszkują na terenie Gminy Nowa Ruda.

a) Celem programu jest, podniesienie aktywności i sprawności grupy seniorów poprzez stworzenie za pomocą systemu ulg, przyjaznej seniorom przestrzeni miejskiej, między innymi zwiększenie dostępności do usług sfery społecznej, zachęcenie do uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, sportowych i edukacyjnych oraz kształtowanie pozytywnego

wizerunku noworudzkich seniorów, oraz szerszego włączenia we wszystkie formy aktywności społeczności lokalnej.

b) Do końca 2022 r. wydano **370** kart, które umożliwiają korzystanie z usług samorządowych instytucji kultury, obiektów sportowych oraz 19 innych podmiotów.

2) Uchwała nr 233/XXIX/20 z 30 grudnia 2020 r. w sprawie **Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021** określa kierunki działań podejmowanych przez miasto w związku z przeciwdziałaniem problemom społecznym wynikającym z alkoholizmu i narkomanii.

a) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem poprzez:

– W Miejsko–Gminnym Punkcie Konsultacyjno-Interwencyjnym “Pierwszy Kontakt”, prowadzona była, przez certyfikowanego specjalistę, psychoterapia indywidualna i grupowa w zakresie uzależnienia, współuzależnienia i przemocy w rodzinie. Ze środków pochodzących z budżetu Miasta Nowa Ruda, sfinansowana została realizacja 559 godzin zajęć terapeutycznych, z których skorzystała grupa 483 klientów.

– Wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców naszego miasta, od stycznia 2011r., prowadzone są przez specjalistę do spraw narkomanii, dyżury dla osób uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem i ich rodzin. Konsultacje odbywały się trzy razy w miesiącu, w wymiarze po 4 godziny. Dyżury pełniono w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, w sumie przeprowadzono 83 spotkania terapeutyczne, indywidualne i rodzinne dla 23 osób. Większość ze zgłaszających się klientów miała problemy ze skutkami używania, nadużywania i uzależnienia od substancji psychoaktywnych, takich jak marihuana, amfetamina, mefedron, dopalacze i nikotyna.

b) Zwiększanie skuteczności zapobiegania negatywnym następstwom uzależnień, w szczególności przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, oraz ich usuwanie.

– W Miejsko–Gminnym Punkcie Konsultacyjno-Interwencyjnym “Pierwszy Kontakt”, prowadzone było poradnictwo psychologiczne, socjalne i prawne w zakresie ochrony rodzin dotkniętych uzależnieniem i przemocą. W Punkcie udzielano także informacji o możliwościach prawnych dotyczących przemocy w rodzinie, na temat współuzależnienia oraz pomagano w pisaniu wniosków do Prokuratury i Sądu, dotyczących znęcania się, oraz pozwów o alimenty i rozwód. Łącznie w tym zakresie udzielono 153 informacji, napisano 59 wniosków do Prokuratury i pozwów do Sądu. Prowadzone również było poradnictwo w zakresie choroby alkoholowej i możliwościach leczenia odwykowego, udzielono 543 porady, a 43 osoby zmotywowane zostały do podjęcia leczenia. Ze środków pochodzących z budżetu Miasta Nowa Ruda, sfinansowano 559 godzin dyżurów w Punkcie. Przy Punkcie działał również telefon zaufania dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą, przeprowadzono 436 rozmów.

– Ze środków pochodzących z budżetu Miasta Nowa Ruda, sfinansowano wydanie 37 opinii biegłych sądowych w zakresie uzależnienia od alkoholu.

c) Zmniejszanie zagrożenia występowania uzależnień wśród dzieci i młodzieży.

– W Miejskiej Bibliotece Publicznej przeprowadzono projekt pn. „Słowa mają moc” - warsztaty biblioterapeutyczne, na którego potrzeby, ze środków MPPiRPA, sfinansowano spotkania autorskie i spektakle teatralne, w projekcie udział wzięła grupa 630 uczniów.

– Dofinansowano realizację, przez Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono,

programu pn. „Promocja wolontariatu - pomaganie wzmacnia”, który polegał na organizacji 2 spotkań integracyjno – szkoleniowych oraz 2 wycieczek turystycznych dla członków szkolnych klubów wolontariusza. Zakupione zostały również koszulki promujące ideę wolontariatu. Łącznie w projekcie tym uczestniczyła grupa 75 wolontariuszy.

- Przekazana została dotacja dla Noworudzkiego Stowarzyszenia Pro Publico Bono na dofinansowanie realizacji projektu „Małe góry literatury”, którego celem było przygotowanie oraz promocja festiwalu, a także udział 12 osób w różnego rodzaju wydarzeniach literackich.
- Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono, w ramach projektu „Zielona Pracownia” przez cały rok organizowało raz w tygodniu spotkania, dla grupy 10 dzieci i młodzieży z Ekoklubu. Zorganizowano również kilka wydarzeń edukacyjnych w szkołach podstawowych i przedszkolach dla około 60 dzieci, a także kilka wycieczek.
- Przekazana została dotacja dla Noworudzkiego Stowarzyszenia „Czterolistna Koniczynka” na realizację projektu „Wychowanie przez zwiedzanie”, w ramach którego zorganizowano cykl wycieczek edukacyjnych dla 120 uczniów.
- Dofinansowano realizację projektu „Zielone Podwórka”, którego realizatorem było Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono. Rezultatem zadania było zagospodarowanie dwóch podwórek przez grupę uczniów i ich rodziców.
- Od stycznia do czerwca i od września do grudnia, we wszystkich szkołach miejskich, dofinansowana została realizacja Szkolnych Programów Profilaktycznych, w ramach których prowadzone były różnorodne formy działań wychowawczych i profilaktycznych, z których korzystała grupa około 1 000 uczniów.
- Parafia pw. św. Katarzyny w Słupcu zorganizowała „Zimowisko – Biały Dunajec 2022” dla 45 dzieci.
- W Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 odbyło się zimowisko dla 30 uczniów.
- Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono w czasie ferii prowadziło zajęcia profilaktyczne i wychowawcze dla 60 dzieci.
- Centrum Turystyczno-Sportowe na swoich obiektach przygotowało dla grupy 60 dzieci „Półkolonie letnie 2022”.
- Dofinansowano wyjazd trojga dzieci znajdujących się pod opieką Wspólnoty Dziecięcej Gromadka na kolonie profilaktyczne.
- Klub Sportowy „Piast” Nowa Ruda, w ramach programu „Wybieram sport”, w czasie wakacji zorganizował obóz dochodzeniowy na basenie dla 45 osób oraz obóz wyjazdowy dla 60 zawodników.
- Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono zajęło się „Organizacją zajęć profilaktycznych i wypoczynku dla dzieci i młodzieży z Nowej Rudy w czasie wakacji”, z których skorzystało 120 osób.
- Na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 zorganizowana została „Półkolonia letnia – Bądź sobą” dla 30 uczniów.
- Przez cały rok, w siedmiu organizacjach sportowych, prowadzone były w czasie wolnym od nauki zajęcia rekreacyjno-sportowe dla dzieci i młodzieży szkolnej, będące elementem programu wychowawczego „Wybieram sport”. We wszystkich klubach w zajęciach tych uczestniczyło około 500 osób.
- W dzielnicach Słupiec i Drogosław, codziennie w godzinach popołudniowych, a w dzielnicy Centrum trzy razy w tygodniu, działały świetlice opiekuńczo-

- wychowawcze, w których realizowane były programy profilaktyczne i wychowawcze oraz prowadzone było dożywianie dzieci. Łącznie działaniami świetlic objęta była grupa ponad 60 dzieci.
- Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono, od stycznia do grudnia, w pomieszczeniach Miejskiej Biblioteki Publicznej w Nowej Rudzie prowadziło program Młodzieżowy Klub Wsparcia. Zainteresowane osoby uczestniczyły w warsztatach plastyczno-technicznych, muzycznych, kulinarnych i grach sportowych. Zajęcia odbywały się trzy razy w tygodniu, 12 godzin tygodniowo. Uczestnikami projektu była 15-osobowa grupa noworudzkiej młodzieży.
 - Dofinansowano zorganizowanie w Zespole Szkolno-Przedszkolnym na 1 „Igrzysk lekkoatletycznych”.
 - Stowarzyszenie Komitet Obywatelski Ziemi Kłodzkiej otrzymało dotację na realizację zadania Organizacja XIX Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy „Pierwsza Pomoc”.
- d) Zwiększanie aktywności lokalnej społeczności w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
- W ramach projektu „Teraz Twój czas!”, którego wykonawcą było Noworudzkie Centrum Geriatryczne „Senior” S.C, zorganizowano dla 5 osób, ze środowisk dotkniętych problemem uzależnień i przemocy, zajęcia z psychoterapeutą oraz terapię zajęciową..
 - Rada Seniorów Miasta Nowa Ruda uczestniczyła w organizacji projektów „Poznajemy nasze okolice” oraz „Powrót do przed-pandemicznej osobowości”, w których uczestniczyli seniorzy z Nowej Rudy.
- e) Podniesienie skuteczności egzekwowania przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła działania mające na celu doprowadzenie do objęcia leczeniem odwykowym osób uzależnionych oraz pomoc ich rodzinom. W 2022 roku do Komisji wpłynęły 43 nowe wnioski w sprawie objęcia leczeniem odwykowym. Na 28 odbytych posiedzeniach, MKRPA przeprowadziła 17 rozmów interwencyjno–motywujących z osobami nadużywającymi alkoholu oraz 5 z członkami rodzin osób z problemem alkoholowym, a na badanie przez biegłego skierowanych zostało 25 osób. W stosunku do 23 osób Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia przez Sąd obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
- 3) Uchwała nr 273/XXXV/21 z dnia 26 maja 2021r. w sprawie przyjęcia **Gminnego Programu Wspierania Rodziny** na lata 2021-2023.
- a) Program ma na celu wzmocnienie roli, funkcji i wartości rodziny poprzez tworzenie rodzinom przyjaznych warunków do funkcjonowania i rozwoju osiągnane poprzez:
- Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.
 - Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach oraz rozwiązywaniu już istniejących.
 - Wspieranie prawidłowego funkcjonowania rodziny i wypełniania przez nią ról opiekuńczo-wychowawczych.
 - Zapewnienie pobytu w pieczy zastępczej, objęcie opieką dziecka poza rodziną biologiczną.
 - Wspieranie działalności podmiotów realizujących zadania na rzecz rodziny, wsparcie kadry.

b) Zadania wynikające z uchwały są realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie, który wspiera według ustalonych kryteriów, konkretne jednostki i rodziny. Realizację programu w roku 2021 obrazują poniższe dane:

- Liczba rodzin objętych pomocą społeczną wyniosła **449**, liczba osób 729. W podziale na gospodarstwa domowe było: 308 gospodarstw domowych jednoosobowych, 70 gospodarstw domowych dwuosobowych, 32 gospodarstwa domowe trzyosobowe, 22 gospodarstwa domowe czterosobowe, 9 gospodarstw domowych pięciosobowych, 8 gospodarstw domowych liczących 6 i więcej osób. Procentowy udział osób objętych świadczeniami z ustawy o pomocy społecznej w stosunku do ogółu ludności miasta wyniósł: 3,63%.
- Z usług asystenta rodziny skorzystało **15** rodzin, w tym: zobowiązanych przez sąd - brak. Asystent zakończył pracę z 4 rodzinami ze względu na: zaprzestanie współpracy przez rodzinę – 2 rodziny; osiągnięcie celu – 1 rodzina; brak efektu – 1 rodzina.
- Objęto pieczę zastępczą **91** dzieci, na co przeznaczono z budżetu miasta kwotę 865 556 zł, w tym: 64 dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej, 27 dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
- Wypłacono dla **255** osób/rodzin dodatki mieszkaniowe na kwotę 649 538,- zł oraz dla 18 osób/rodzin dodatki energetyczne na kwotę 990,- zł.
- Udzielono pomocy materialnej o charakterze socjalnym w postaci **111** stypendiów szkolnych dla 76 uczniów na kwotę 115 429,- zł.
- Wypłacono dla **1 665** rodzin świadczenia wychowawcze Program „500+” w dla 236 dzieci, na kwotę 7 085 120,- zł.

4) Świadczenia pomocy społecznej

Tabela 20: Świadczenia pomocy społecznej

Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zasiłki stałe	117	1 162	692 775,00
Zasiłki celowe i w naturze	113	269	46 295,00
Zasiłki okresowe	213	929	287 032,00
Usługi opiekuńcze	117	20 920	446 413,00
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	1	144	10 080,00
Program dożywianie /zasiłek celowy/	273	1 179	412 224,00
Program dożywianie /posiłek/	138	17 189	170 736,00
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społ.	81	758	2 728 097,00
Składka zdrowotna	120	1 158	63 267,00

- Świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Tabela 21: Zasiłki oraz świadczenia dla rodzin

Rodzaj świadczenia	Liczba osób /rodzin i dzieci upraw. do pobierania świadczeń	Kwota
Zasiłki rodzinne dla dzieci	793	743 335
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	59	59 000
Specjalny zasiłek opiekuńczy dla rodzin	2	4 960
Świadczenie pielęgnacyjne dla rodzin	89	2 383 078

Rodzaj świadczenia	Liczba osób /rodzin i dzieci upraw. do pobierania świadczeń	Kwota
Zasiłek dla opiekuna dla rodzin	1	10 020
Świadczenie rodzicielskie dla rodzin	75	374 593
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego dla dzieci	203	889 174
Zasiłki pielęgnacyjne, w tym:	556	1 319 889
Zasiłki pielęgnacyjne dla dzieci poniżej 16 roku życia	128	
Zasiłki pielęgnacyjne dla osób powyżej 16 roku życia ze znacznym stopniem niepełnosprawności	205	
Zasiłki pielęgnacyjne dla osób powyżej 16 roku życia z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	186	
Zasiłki pielęgnacyjne dla osób z tytułu ukończenia 75 roku życia	37	

5) Uchwała nr 272/XXXV/21 z 26 maja 2021r. w sprawie przyjęcia **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miejskiej Nowa Ruda** na lata 2021 – 2025.

a) Celem niniejszego programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie poprzez działania prewencyjne, profilaktyczne, edukacyjne i wspierające, a mianowicie:

- Ochrona i pomoc osobom/ rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie
- Podniesienie kompetencji służ i przedstawicieli osób realizujących działania z zakresu problematyki przemocy w rodzinie.
- Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

b) Realizując program w roku 2022:

- Odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego; powołano 30 grup roboczych, które odbyły 188 posiedzeń.
- Ogółem w 2022 roku prowadzonych było (43) procedury „Niebieskiej Karty”, w tym: założono 30 nowe „Niebieskie Karty”, w wyniku których uruchomiono 30 nowych procedur; 12 kontynuowano z 2021r. i 1 z 2020r.
- Zakończono procedurę „Niebieskiej karty” z uwagi na: ustanie przemocy po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy w 7 przypadkach, rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowanych działań – 16 przypadkach.
- W ramach procedury "Niebieskiej Karty" objęto działaniami 129 osób w tym 84 osoby doświadczające przemocy (39-kobiet, 45-dzieci).
- Udzielono pomocy psychologicznej dla osób doświadczających przemocy domowej w ilości stu dwudziestu pięciu (135) godzin.
- Zespół Interdyscyplinarny skierował wniosek o leczenie przeciwalkoholowe osób stosujących przemoc domową do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowej Rudzie – 4 przypadki.
- Komisariat Policji w Nowej Rudzie wydał wskazanemu sprawcy nakaz opuszczenia mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia – 3 przypadki.
- Jedno dziecko zostało zabezpieczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej, jako doświadczające przemocy.
- Prokuratura Rejonowa w Kłodzku wydała nakaz opuszczenia mieszkania jednej osobie wskazanej jako sprawca przemocy.
- Sąd Rejonowy wydał Postanowienie o opuszczeniu mieszkania jednej osobie z powodu

- stosowania przemocy.
- Osoby zależne i małoletnie kontynuujące naukę zostały objęte pomocą pedagogiczną.
 - Wszystkie przypadki, zachowań sprawców Policja kontrolowała w miejscu zamieszkania.
 - Dwie osoby wskazane jako stosujące przemoc brały udział w programie korekcyjno - edukacyjnym dla osób stosujących przemoc.
 - Przeprowadzono rozmowy o charakterze ostrzegawczym i uświadamiającym ze sprawcami przemocy, proponowano udział w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową.
 - Członkowie zespołów roboczych i psycholożka byli przesłuchiwani na Komisariacie Policji w Nowej Rudzie w charakterze świadków w toczących się postępowaniach przygotowawczych.
 - Systematycznie przeprowadzono rozmowy o charakterze wspierającym z osobami doznającymi przemocy, monitorowano ich sytuację.
 - Utrzymywano systematyczny kontakt z osobami doznającymi przemocy.
 - Osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej otrzymały wsparcie finansowe z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie.
- 6) Uchwała nr 27/III/18 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 28 grudnia 2018r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „**Posiłek w szkole i w domu**” na lata 2019-2023.
- a) Program osłonowy ma na celu ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, bez wydania decyzji administracyjnej przyznającej posiłek oraz bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego. Zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży, przyczynia się do poprawy ich stanu zdrowia, poziomu życia rodzin, oraz kształtuje właściwe nawyki żywieniowe.
 - b) Koszt programu w roku 2022 wyniósł 582 960 zł. w tym: dotacja z budżetu państwa w wysokości 360 269,-zł (61,8% kosztów) oraz środki własne gminy w wysokości 222 691,- zł. (38,2% kosztów).
 - c) Realizując programu w 2022 roku udzielono pomocy w formie:
 - Zasiłków celowych dla 269 rodzin na kwotę 412 224zł.
 - Posiłków na kwotę 170 736 zł dla 138 osób, w tym: 54 osób dorosłych (ilość posiłków: 8 081, 51 uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych (ilość posiłków: 6 000), 33 dzieci w wieku przedszkolnym (ilość posiłków: 3 108).
- 7) Uchwała nr 363/XLVI/22 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 30 marca 2022r. w sprawie przyjęcia „**Programu Osłonowego Korpus Wsparcia Seniora**” na rok 2022 na terenie Gminy Miejskiej Nowa Ruda
- a) Program osłonowy, poprzez zakup tzw. opasek bezpieczeństwa wraz z obsługą systemu, przyczynił się do poszerzenia oferty skierowanej na rzecz osób starszych, jak również do podwyższenia standardów usług skierowanych do osób starszych.
 - b) Realizując program, wsparciem objęto 61 seniorów, dla których opłacono 336-miesięcznych abonamentów, wydatkując na ten cel kwotę 44 620,03 zł.
- 8) Realizacja zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy
- a) Pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę. W roku 2022 wypłacono 594 świadczenia jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę w łącznej kwocie 178 200 zł. Zapewnienie jednego gorącego

- posiłku w szkole (pomoc doraźna na czas nie dłuższy niż 2 m-ce) dla 2 dzieci na kwotę 852 zł.
- b) Pomoc w postaci świadczenia pieniężnego z tytułu zakwaterowania i wyżywienia obywatela Ukrainy dla 138 obywateli Ukrainy na kwotę 459 800 zł.
- 9) Obsługa rządowych programów osłonowych i realizacja dodatków osłonowych.
- a) Dodatek osłonowy dla 1 814 osób na łączną kwotę 1 085 886,31 zł,
- b) Dodatek węglowy dla 3 179 osób/rodzin na łączną kwotę 9 727 740 zł,
- c) Dodatek na inne źródła ciepła dla 336 osób/rodzin na łączną kwotę 741 500 zł.
- 10) Uchwała nr 320/XLI/21 z dnia 24 listopada 2021 w sprawie **Programu Współpracy Miasta Nowa Ruda z organizacjami pozarządowymi w 2022 roku** określa zasady oceny wniosków podmiotów ubiegających się o dotacje z budżetu miasta – pod kątem ich zbieżności z zadaniami realizowanymi przez miasto.

Tabela 22: Zadania miasta realizowane przez organizacje pozarządowe

Lp.	Podmiot	Zadanie	Kwota
1	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Nasza Nadzieja” z siedzibą w Nowej Rudzie	Prowadzenie Miejskiego Środowiskowego Domu Samopomocy w Nowej Rudzie ul. Spacerowa 4	700 226,03
2	Klub Sportowy PIAST Nowa Ruda	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i rozgrywkach piłki nożnej w 2022 r.	165 000,00
3	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Nasza Nadzieja” z siedzibą w Nowej Rudzie	Prowadzenie Środowiskowej Świetlicy opiekuńczo - wychowawczej w dzielnicy Centrum	56 110,18
4	Caritas Diecezji Świdnickiej	Prowadzenie jadalni w 2022 r.	55 000,00
5	Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono z siedzibą w Nowej Rudzie	Świetlica „OLA”	44 000,00
6	Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono z siedzibą w Nowej Rudzie	Młodzieżowy Klub Wsparcia	40 840,90
7	Uczniowski Klub Sportowy CENTRUM, z siedzibą w Nowej Rudzie	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i wyścigach kolarskich w 2022 roku	27 000,00
8	Międzyszkolny Związek Sportowy, z siedzibą w Nowej Rudzie	Organizacja zajęć z zakresu kultury fizycznej i sportu w 2022 roku	25 000,00
9	Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono z siedzibą w Nowej Rudzie	Organizacja zajęć profilaktycznych i wypoczynku dla dzieci i młodzieży z Nowej Rudy w czasie wakacji	25 000,00
10	Klub Sportowy PIAST Nowa Ruda	Organizacja zajęć z zakresu piłki nożnej i akrobatyki sportowej w 2022 roku	20 000,00
11	Międzyszkolny Związek Sportowy, z siedzibą w Nowej Rudzie	„Start do nart”	19 019,00
12	Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej SL SALOS, z siedzibą w Nowej Rudzie	Siatkówka dziewcząt	15 500,00
13	Klub Sportowy PIAST Nowa Ruda	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i zawodach łuczniczych w 2022r.	14 500,00
14	Stowarzyszenie AMAZONKI KINESIO	Organizacja rehabilitacji fizycznej i psychicznej kobiet po zabiegu mastektomii	14 000,00
15	Klub Taekwon – do ITF Nowa Ruda	Organizacja zajęć sportowych Taekwon – do ITF i Taekwondo KIDS	13 200,00
16	Uczniowski Klub Sportowy Akademia Piłkarska PIAST, z siedzibą w Nowej Rudzie	Organizacja zajęć z zakresu kultury fizycznej i sportu w 2022 roku	12 000,00
17	Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono z siedzibą w Nowej Rudzie	Organizacja zajęć profilaktycznych i wypoczynku dla dzieci i młodzieży z Nowej Rudy w czasie ferii zimowych	11 000,00

Lp.	Podmiot	Zadanie	Kwota
18	Klub Sportowy PIAST Nowa Ruda	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i zawodach jeździeckich w 2022r.	10 000,00
19	Klub Sportowy „Piaśt” Nowa Ruda	Obóz dochodzeniowy dla młodzieży w sekcji piłki nożnej w ramach programu „wybieram sport”	10 000,00
20	Rzymskokatolicka Parafia pw. św. Katarzyny	„Zimowisko – Biały Dunajec 2022 r.”	10 000,00
21	Federacja Konsumentów z siedzibą w Warszawie	Ochrona praw konsumentów w 2022 r.	7 997,00
22	Klub Sportowy „Piaśt” Nowa Ruda	Obóz dochodzeniowy dla młodzieży w sekcji pływackiej w ramach programu „Wybieram sport”	7 500,00
23	Noworudzkie stowarzyszenie „Czterolistna Koniczynka”	„Wychowanie przez zwiedzanie”	6 500,00
24	Klub Sportowy PIAST Nowa Ruda	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i zawodach akrobatyki w 2022r.	6 000,00
25	Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono z siedzibą w Nowej Rudzie	Organizacja przez Młodzież Festiwalu Literackiego	6 000,00
26	Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono z siedzibą w Nowej Rudzie ul. Rynek 1	Promocja Wolontariatu - „Pomaganie Wzmacnia”	6 000,00
27	Stowarzyszenie Komitet Obywatelski	„ Organizacja XIX Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy „Pierwsza Pomoc”	6 000,00
28	Klub Sportowy PIAST Nowa Ruda	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach trekkingu i wspinaczki w 2022r.	5 000,00
29	Klub Sportowy PIAST Nowa Ruda	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i zawodach narciarstwa alpejskiego w 2022 r.	4 500,00
30	Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono z siedzibą w Nowej Rudzie	Zielona pracownia	4 500,00
31	Klub Sportowy PIAST Nowa Ruda	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i zawodach sztuk walki w 2022r.	4 000,00
32	Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono z siedzibą w Nowej Rudzie	„Zielone podwórka”	4 000,00
33	Klub Sportowy PIAST Nowa Ruda	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i zawodach pływackich w 2022r.	3 300,00
RAZEM			1 358 693,11

5. Środowisko naturalne.

1) Działania wynikające z przepisów prawa

Tabela 23: Zestawienie działań prawnych podjętych na podstawie przepisów o ochronie środowiska

L.p.	Wyszczególnienie	2021	2022
1	Wnioski złożone w sprawie zamiaru usunięcia drzew	41	82
2	Wnioski skierowane do Starosty Powiatu w sprawie usunięcia drzew	23	35
3	Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w związku z uzyskaniem zgody na realizację przedsięwzięcia	0	3

2) Obsługa Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Zgodnie z art. 27g ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków Właściciel lub zarządca budynku, lub lokalu składa do burmistrza

miasta deklarację o źródłach ciepła, lub źródłach spalania paliw. Informacje te są gromadzone w Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Inwentaryzacja źródeł ogrzewania została rozpoczęta 01 lipca 2021r. Zgodnie z informacjami ze strony <https://ceeb.gov.pl/> poziom zaawansowania dla miasta Nowa Ruda wynosi 75%, ponieważ na 3 517 punktów adresowych zostało złożone 2 667 deklaracji, co daje miastu 134 pozycje w województwie dolnośląskim.

Tabela 24: Źródła ogrzewania wg Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków na koniec 2022

LP	Wyszczególnienie	2022
1	Kocioł na paliwo stałe (węgiel, pellet, drewno)	4 213
2	Kocioł na gaz	1 062
3	Kocioł na olej	77
4	Ogrzewanie elektryczne	1 088
5	Pompa ciepła	171
6	Kolektory słoneczne	110
7	Miejska sieć ciepłownicza	125
	RAZEM	6 846

3) Uchwała nr 377/XLI/17 z 28 grudnia 2017r. w sprawie przyjęcia **Programu Ochrony Środowiska** dla Miasta Nowa Ruda na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2025 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

- a) Celem programu jest ocena stanu środowiska poprzez jego analizę, identyfikację problemów i zagrożeń oraz sformułowanie wniosków pozwalających na podjęcie działań zmierzających do poprawy lub utrzymania jego formy w stanie nie pogorszonej na terenie Miasta Nowa Ruda.
- b) Poprawa jakości powietrza w mieście na podstawie strategii niskoemisyjnej i odnawialne źródła energii. W Nowej Rudzie w ostatnich latach występowały przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza - w tym dla pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu. Obserwowano przekroczenia stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu, a także przekroczenia dopuszczalnej liczby dni (35 dni) z przekroczeniami normy średniodobowej pyłu zawieszonego PM10. Przyczynia się do tego położenie geograficzne. Nowa Ruda usytuowana jest w kotlinie górskiej i w Obniżeniu Noworudzkim. Taka lokalizacja utrudnia wentylowanie miasta oraz sprzyja występowaniu koncentracji zanieczyszczeń. W efekcie w obszarze Nowej Rudy występują zjawiska meteorologiczne niekorzystne dla jakości powietrza, w tym inwersja temperatury polegająca na wzroście temperatury powietrza wraz z wysokością, przez co blokowane jest pionowe mieszanie się powietrza w atmosferze. Niska emisja w Nowej Rudzie pochodzi ze spalania paliw stałych, często o niskiej jakości w lokalnych kotłowniach węglowych i licznych nisko sprawnych indywidualnych paleniskach węglowych.

Tabela 25: Wyniki pomiarów w zakresie czystości powietrza

L.p.	Wskaźniki	Wartość bazowa	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Wartość docelowa
1	Ilość dni z przekroczeniami normy średniodobowej pyłu zawieszonego PM 10	107	102	107	78	70	95	95	80
2	Stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego PM 10	45,5	48,3	43	40	36	41	38	35

L.p.	Wskaźniki	Wartość bazowa	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Wartość docelowa
3	Stężenie średnioroczne benzo(a)pirenu B(a)P w punkcie pomiarowym na terenie miasta (ng/m3)	17,7	15,85	16	8	10,9	15	9	10

- c) Ochrona mieszkańców miasta przed hałasem
 - Montaż spowalniaczy drogowych.
 - Promowanie transportu rowerowego: budowa oraz wyznaczanie ścieżek rowerowych.
 - d) Gospodarka odpadami oraz zapobieganie powstawaniu odpadów.
 - Kampanie i akcje informacyjne dotyczące szkodliwości spalania odpadów w domowych paleniskach oraz nielegalnego pozbywania się odpadów.
 - Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży – patronat nad konkursem ekologicznym organizowanym przez NUK Sp. z o. o. z/s w Nowej Rudzie; organizacja święta drzewa z udziałem dzieci i młodzieży na terenie miasta.
 - Sukcesywne usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest. Aktualizacja Bazy azbestowej.
 - e) Utrzymanie i rewitalizacja terenów zielonych.
 - Systematyczna pielęgnacja zieleni wysokiej.
 - Nasadzenia drzew i krzewów na terenach zieleni miejskiej oraz w lesie komunalnym.
- 4) Uchwała nr 362/XLVI/22 z dnia 30 marca 2022 r. w sprawie **programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miejskiej Nowa Ruda na rok 2022 r.**
- a) Celem Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt jest zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom, a w szczególności:
 - Humanitarne ograniczenie liczebności populacji bezdomnych zwierząt oraz kotów wolno żyjących.
 - Edukacja mieszkańców w zakresie humanitarnego traktowania zwierząt.
 - Sprawowanie opieki nad kotami wolno żyjącymi.
 - b) Program w 2022r. realizowano podejmując następujące działania:
 - Zawarto umowę z „Fundacją Pod Psią Gwiazdą” z siedzibą w Polanicy Zdrój na okres od 06.02.2022 r. do 05.02.2024 r. w ramach której przekazano do schroniska 5 bezdomnych psów, koszt usługi wyniósł 11 750,00 zł.
 - Sfinansowano usługi weterynaryjne polegające na pomocy zwierzętom bezdomnym na kwotę 42 940,00 zł. oraz usługi związane z utylizacją padłych zwierząt 3 996,00 zł,
 - Zakupiono karmę dla bezdomnych kotów o wartości 13 133,30 zł.
- 5) Uchwała nr 106/X/15 z dnia 02 września 2015r. w sprawie przyjęcia do realizacji **Planu Gospodarki Niskoemisyjnej** na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030r. dla Gminy Miejskiej Nowa Ruda z uwzględnieniem zapisów części wspólnej Planu dla Aglomeracji Wałbrzyskiej.
- a) Założenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.
 - Program gospodarki niskoemisyjnej na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla 15 gmin Aglomeracji Wałbrzyskiej został opracowany, aby m.in. przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.: rozwój niskoemisyjnych źródeł energii, poprawa efektywności energetycznej, poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, rozwój i wykorzystanie technologii niskoemisyjnych, zapobieganie powstawaniu oraz poprawa efektywności

gospodarowania odpadami, promocja nowych wzorców konsumpcji, poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego i indywidualnego w zakresie ograniczenia emisji spalin.

- Celem PGN jest określenie, na podstawie analizy aktualnego stanu w zakresie zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych na obszarze Aglomeracji Wałbrzyskiej, działań zmierzających do redukcji zużycia energii, zwiększenia wykorzystania źródeł odnawialnych oraz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych wraz z ekonomiczno-ekologiczną oceną ich efektywności.
- Podstawą formalną opracowania planu gospodarki niskoemisyjnej dla Aglomeracji Wałbrzyskiej jest umowa pomiędzy Gminą Wałbrzych a farmą ATMOTERM S.A. zawarta w dniu 25.06.2014 r., wynikająca z realizacji przez Aglomerację Wałbrzyską projektu pn. „Rozwój Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Wałbrzyskiej poprzez opracowanie dokumentów strategicznych wspierających integrację 23 JST: Strategii ZIT, Programu Gospodarki Niskoemisyjnej i Zintegrowanego Programu Transportu Publicznego” dofinansowywanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013.

b) Realizując Planu Gospodarki Niskoemisyjnej wykonano następujące zadania:

- Ograniczenie niskiej emisji: Na terenie Gminy Miejskiej Nowa Ruda zlikwidowanych zostało 108 kopciuchów, (całkowita szacunkowa redukcja emisji PM10 to 7,74 Mg/rok).
- Ograniczenie niskiej emisji: Realizowane jest Porozumienie z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na program priorytetowy „**Czyste Powietrze**” i prowadzony jest na terenie Urzędu, punkt informacyjno-konsultacyjny dla programu. Zgodnie z informacją uzyskaną w NFOŚiGW mieszkańcy Nowej Rudy w roku 2022 złożyli w ramach programu 157 wniosków, zawarto 121 umów, zrealizowano 73 przedsięwzięcia, łączna kwota wypłaconego dofinansowania wyniosła 918 963,90 zł.
- Podpisano Umowę z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na realizację priorytetowego programu „**Ciepłe mieszkanie**” program będzie realizowany od roku 2023;
- Realizacja projektu pt. Przyjazna przestrzeń dla mieszkańców - Inteligentna Nowa Ruda, w ramach konkursu „Human Smart Cities. Inteligentne miasta współtworzone przez mieszkańców” – zamontowanych zostało 8 czujników jakości powietrza na terenie miasta Nowa Ruda oraz uruchomiono platformę, gdzie wskazywane są pomiary jakości powietrza w różnych lokalizacjach miasta Nowa Ruda, która jest ogólnodostępna (www.powietrze.nowaruda.pl);
- Bieżąca rozbudowa, modernizacja oraz wymiana punktów oświetlenia ulicznego jest realizowana z uwzględnieniem energooszczędnej technologii LED.

6) Uchwała nr 312/XLI/21 z dnia 24 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia „**Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla miasta Nowa Ruda do roku 2030**”

a) Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla miasta Nowa Ruda do roku 2030 to opracowanie odnoszące się do wykonanych badań i analiz w zakresie zmian klimatu, które wskazują, że w perspektywie do roku 2030 może dojść do pogłębienia tendencji zmian zjawisk klimatycznych. W dokumencie zawarto szczegółowy opis komponentów środowiska przyrodniczego, społecznego, a także gospodarczego i ekonomicznego, jak również sposób funkcjonowania miasta, mający bezpośredni lub pośredni wpływ na mitygację i adaptację do zmian klimatu przez Miasto Nowa Ruda. Charakterystyka Miasta stanowi podstawę do analiz typujących działania dostosowawcze w aspekcie zmian klimatycznych. Wskazano na

powiązanie niniejszego Planu z dokumentami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi o charakterze strategicznym, zapewniając jednocześnie spójność realizowanych i podejmowanych działań na rzecz dostosowania Miasta do zmian klimatu, a wynikających z zapisów zawartych we wskazanych dokumentach. W dokumencie zapisano udział społeczeństwa w warunkach zaistniałych ograniczeń epidemiologicznych. Następnie opisano rezultaty przeprowadzonej diagnozy miasta dotyczące:

- Zagrożeń i szans wynikających ze zmian klimatu.
 - Podatności (wrażliwości) Miasta na zmiany klimatu.
- b) Na podstawie danych z Nowej Rudy dokonano analizy ryzyka determinowanego zmianami klimatycznymi. Wyodrębniono cztery priorytetowe obszary/sektory najbardziej wrażliwe na zmiany klimatu, gdzie występuje wysokie i średnie ryzyko oddziaływania zjawisk klimatycznych, a w tym: zdrowie publiczne, sektor komunalno-bytowy, sektor gospodarki wodnej, tereny otwarte.
- c) Przedstawiono cele i kierunki mitygacji i adaptacji do zmian klimatu oraz wyznaczono działania. Ich realizacja przyczyni się do dostosowania Miasta i mieszkańców do zmian klimatycznych. W dokumencie zawarto działania dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu, do których zaliczono:
- Zmniejszenie poziomu koncentracji zanieczyszczeń powietrza.
 - Rozwój infrastruktury błękitnej i zielonej.
 - Edukowanie i informowanie wraz z systemem ostrzegania w zakresie zmian klimatycznych.
 - Wzmocnienie służb ratowniczych z uwzględnieniem zmian klimatycznych.
- d) Opisano istotę wdrażania założeń Miejskiego planu adaptacji, a w tym przykładowe, możliwe źródła finansowania podejmowanych działań oraz harmonogram i wskaźniki przyjęte dla zrealizowania przyjętych celów.
- e) Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla miasta Nowa Ruda do roku 2030 stanowi podstawę do realizacji projektu łagodzenie skutków zmian klimatu poprzez rozwój systemu zielono-niebieskiej infrastruktury na terenie miasta Nowa Ruda.
- 7) Nieczystości ciekłe. Zadania gminy wynikają z ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Powadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków.
- a) W 2022 roku przeprowadzono blisko 800 kontroli, w rezultacie zewidencjonowano:
- 358 zbiorników bezodpływowych;
 - 157 przydomowych oczyszczalni ścieków.
- b) Ustalono, na podstawie sprawozdań podmiotów odbierających nieczystości ciekłe z terenu miasta Nowa Ruda, iż nieczystości ciekłe odbierane w ciągu roku to 2 568,9 m³.

6. Gospodarka odpadami

- 1) Odpady komunalne z obszaru miasta odbierane są przez Noworudzkie Usługi Komunalne Sp. z o.o. z siedzibą w Nowej Rudzie przy ul. Żeromskiego 2. Gmina korzysta z Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) takich jak:
 - a) Instalacja do mechaniczno biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, ul. Ceglana 10, Bielawa.
 - b) Instalacja do mechaniczno biologicznego przetwarzania odpadów, Ścinawka Dolna.
- 2) Mieszkańcy miasta mogą korzystać z Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych,

który mieści się w Nowej Rudzie przy ul. Niepodległości 45C. Jego operatorem jest w/w spółka. Do PSZOK, we własnym zakresie w ramach opłaty, mieszkańcy mogą dostarczyć odpadów takich frakcji jak: odpady ulegające biodegradacji w tym odpady zielone, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory, odpady budowlane i rozbiórkowe, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, przeterminowane leki, chemikalia powstające w gospodarstwach domowych, odpady opakowaniowe zawierające następujące frakcje: papier, tekturę, szkło oraz tworzywa sztuczne, oraz odzież i tekstylia. Ponadto przeterminowane leki można wrzucać do pojemników w aptekach zlokalizowanych na terenie gminy. Pojemniki na zużyte baterie umieszczone są w obiektach użyteczności publicznej, placówkach oświatowych i kulturalnych na terenie miasta oraz w punktach handlowych sprzedających tego typu produkty. Odpady zielone, pochodzące z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów, cmentarzy, mieszkańcy mogli również bezpłatnie oddać do PSZOK-u.

Tabela 26: Zestawienie wybranych danych w zakresie systemu Gospodarowania Odpadami Komunalnymi

LP	Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
1	Ilość zebranych odpadów komunalnych, w tym:	8 855,20	8 905,10	8 946,65	9 213,07	9 264,10
1.1	- z gospodarstw domowych	6 181,46	7 109,34	8 783,79	8 829,70	8 558,30
1.2	- zmieszane	7 150,10	6 858,31	5 922,92	6 055,77	5 894,26
1.3	- selektywne	1 705,10	2 046,79	3 023,73	3 157,30	3 369,84
2	Liczba mieszkańców	22 246	21 482	21 051	20 556	20 322
3	Odpady ogółem na jednego mieszkańca [kg]	398,06	414,54	425,00	448,19	455,87
4	Odpady z gospodarstw domowych na jednego mieszk. [kg]	277,87	330,94	417,26	429,54	421,13
5	Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk	b.d.	8	4	28	32
6	Odpady zebrane z dzikich wysypisk	b.d.	200,0	2,3	11,2	40,1

Tabela 27: Zestawienie wskaźników recyklingu w systemie Gospodarowania Odpadami Komunalnymi

LP	Wyszczególnienie Poziom: O-osiągnięty, W-wymagany	2018		2019		2020		2021		2022	
		O	W	O	W	O	W	O	W	O	W
1	Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	26,34	30,00	32,82	40,00	28,82	50,00	27,17	20,00	27,83	25,00
2	Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	100,00	50,00	100,45	60,00	100,19	70,00	98,22	0,00	100,00	0,00
3	Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	0,00	40,00	4,09	40,00	3,69	35,00	7,66	0,00	7,88	0,00
4	Poziom składowania odpadów komunalnych	---	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	21,23	0,00	22,85	0,00

Tabela 28: Zestawienie dochodów i wydatków systemu gospodarowania odpadami za lata 2018-2022

L.P.	Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
1	Razem wydatki, w tym	4 030 850,02	5 659 904,10	7 057 237,27	7 857 575,81	9 402 788,39
1.1	Odbieranie i zagospodarowanie odpadów	3 683 280,69	5 237 503,25	6 609 561,27	7 279 989,36	8 612 042,91
1.2	PSZOK	126 600,00	162 200,00	174 683,79	210 000,00	370 000,00

L.P.	Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
1.3	Likwidacja dzikich wysypisk	18 257,40	20 374,20	4 963,46	15 124,48	33 498,65
1.4	Obsługa administracyjna systemu, w tym:	202 711,93	239 826,65	268 028,75	352 461,97	387 246,83
1.4.1	Wynagrodzenia	179 625,50	208 272,03	236 594,96	306 060,10	333 511,01
1.4.2	Pozostałe wydatki	23 086,43	31 554,62	31 433,79	46 401,87	53 735,82
2	Razem dochody, w tym:	4 147 328,95	5 323 218,67	7 059 332,29	6 821 281,53	8 172 054,00
2.1	§0490 – wpływy z opłaty za GOK	4 106 320,58	5 295 990,44	7 045 165,08	6 726 756,37	8 025 630,35
2.2	§0910 – odsetki od opłaty za GOK	32 691,33	19 434,24	9 633,24	15 521,88	27 178,25
2.3	§0690 – koszty upomnień opłaty za GOK	8 317,04	7 793,99	4 533,97	6 935,37	11 220,70
2.4	§0830 - Wpływy od GNR obsługa PSZOK				72 067,91	108 024,70
3	Różnica w danym okresie (1-2)	116 478,93	-336 685,43	2 095,02	-1 036 294,28	-1 230 734,39
4	Bilansowanie systemu	98 458,37	-238 227,06	-236 132,04	-1 272 426,32	-2 503 160,71

Tabela 29: Stawki opłat za Gospodarowanie Odpadami Komunalnymi w wybranych okresach i miastach

Nowa Ruda	Z	S	Kłodzko	Z	S	Wałbrzych	Z	S
2016.11.01 – 2019.02.29	22,00	13,50	01.07.2013 – 31.08.2019	13,50	9,10	01.01.2016 – 31.12.2020	20,00	12,00
2019.03.01 – 2019.12.31	31,10	19,10	2019.09.01 – 31.12.2020	26,00	13,00	01.01.2021 – 01.09.2022	---	27,00
2020.01.01 – 2021.04.30	----	32,00	01.01.2021-31.12.2022	---	32,00			
2021.05.01 – 2022.03.31	----	35,00						
2022.04.01 – 2022.11.30	----	38,00	Od 01.01.2022	---	38,00	Od 01.09.2022	---	35,00
od 2022.12.01	----	41,00						

Legenda: Z - stawka za odpady zmieszane, S - stawka za odpady segregowane

7. Turystyka i promocja miasta

1) Infrastruktura turystyczna

a) Baza noclegowa oraz ruch turystyczny.

Tabela 30: Baza noclegowa (dane GUS)

L.p.	Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1	Turystyczne obiekty noclegowe	1	2	2	2	2	6
2	Ilość miejsc noclegowych	260	373	376	381	391	416
3	Noclegi udzielone turystom zagranicznym	4 554	5 187	5 922	2 013	b.d.	b.d.

b) Systematyczna inwentaryzacja szlaków turystycznych i elementów małej infrastruktury historycznej: udokumentowanie w formie zdjęć, śladów GPS wraz ze szczegółowym opisem, przejścia, przewyższeniami, utrudnieniami.

c) Modyfikacja szlaków turystycznych wraz z prze-znakowaniem i oznaczaniem.

d) Sprzątanie szlaków turystycznych oraz wież widokowych.

- 2) Współpraca z organizacjami turystycznymi oraz innymi podmiotami w zakresie turystyki.
 - a) Współpraca z jednostkami organizacyjnymi Miasta Nowa Ruda w zakresie obsługi i promocji wydarzeń kulturalnych i sportowych.
 - b) Współpraca z wydawnictwami i firmami, które tworzą publikacje, w których wspominane jest Miasto Nowa Ruda.
 - c) Interakcje z osobami, które zamieszczają informacje o mieście Nowa Ruda oraz regionie.
 - d) Realizacja planów turystycznych wraz z Lokalną Organizacją Turystyczną Aglomeracji Wałbrzyskiej oraz Stowarzyszeniem Turystycznym Gmin Gór Sowich.
 - e) Wzajemna promocja gmin należących do powyższych stowarzyszeń (wycieczki po każdej z miejscowości, wspólne materiały, wyjazdy na imprezy wystawiennicze, filmy i spoty promocyjne, wspólne projekty).
 - f) Współpraca z podmiotami funkcjonującymi w obszarze turystyki (DOT, Euroregion Glacensis, Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, właściciele atrakcji i obiektów noclegowo-gastronomicznych po polskiej i czeskiej stronie).
 - g) Koordynacja działań związanych z nawiązywaniem się współpracy pomiędzy podmiotami obsługującymi ruch turystyczny.
- 3) Media elektroniczne oraz tradycyjne.
 - a) Sukcesywne zwiększanie liczby obserwatorów na Instagramie.
 - b) Udostępnianie na Facebooku zdjęć lokalnych grup turystycznych oraz pasjonatów.
 - c) Uaktualnianie zdjęć i treści w aplikacji mobilnej miasta.
 - d) Obsługa elektronicznych źródeł informacji (aplikacje, strony www, infokioski, media społecznościowe).
 - e) Stworzenie folderu promocyjnego z propozycjami wycieczek po mieście Nowa Ruda i po okolicach.
 - f) Aktualizacja planu miasta, naniesienie aktualnej bazy noclegowej/gastronomicznej oraz atrakcji turystycznych, w tym szlaków.
- 4) Wydarzenia związane z turystyką i promocją.
 - a) Obchody Dnia Przewodnika Turystycznego promujące atrakcje turystyczne znajdujące się na terenie Miasta Nowa Ruda.
 - b) Współuczestnictwo w akcjach turystycznych organizowanych przez Sowie Szczyty.
 - c) Promocja i realizacja zadań związanych z odznaką turystyczną Znam Góry Sowie.
 - d) Promocja Miasta Nowa Ruda poprzez wizyty studyjne w miastach partnerskich (ZPiT Nowa Ruda, młodzież szkolna, Old Boy -piłkarze, samorządowcy) oraz uczestniczenie w wydarzeniach organizowanych przez miasta partnerskie. Obchody Dnia Europy w Castrop-Rauxel, organizacja stoiska promocyjnego z Nowej Rudy.
 - e) Podejmowanie działań związanych z lepszym poznaniem czeskiego sąsiada poprzez uczestnictwo w kursie języka czeskiego oraz wydarzeniach odbywających się po czeskiej stronie.
- 5) Działania ukierunkowane na promocję najbardziej charakterystycznych elementów miasta:
 - a) Nowa Ruda, miasto czerwonego piaskowca (wieże widokowe, rynek, szlak spacerowy, fontanna Rudek, elementy małej architektury, wykończenie budynków – wszystko pokazywane w ramach wycieczek, spacerów, lekcji tematycznych zorganizowanych w punkcie Informacji Turystycznej),
 - b) Promocja ekologicznych działań w oparciu o realizację projektu „Łagodzenie skutków zmian klimatu poprzez rozwój systemu zielono-niebieskiej infrastruktury na terenie miasta Nowa Ruda”.

- c) Festiwal Góry Literatury jako letnie wydarzenie organizowane w centrum Nowej Rudy, w które wpinane są dodatkowe atrakcje (zwiedzanie, koncerty, wystawy, spotkania, konkursy i warsztaty).

V. Informacja o stanie oświaty oraz opiece do lat 3 w 2022r.

1. Żłobek

Na terenie miasta od 2022 roku funkcjonuje żłobek, którego utworzenie oraz funkcjonowanie częściowo zostało sfinansowane ze środków zewnętrznych (budżet państwa oraz Unia Europejska).

Tabela 31: Informacja w zakresie dzieci w wieku do 3 lat objętych opieką w żłobkach

L.p.	Opis	2018	2019	2020	2021	2022
1	Dzieci w wieku od 0 do 3 lat	661	639	609	577	521
2	Dzieci przyjęte do żłobka	0	42	42	42	42
3	Dzieci oczekującej na przyjęcie do żłobka	---	---	22	22	20
4	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach [%]		6,57%	6,90%	7,28%	8,06%

2. Miejskie placówki przedszkolne i szkolne.

Tabela 32: Wykaz miejskich jednostek oświatowych (Dane według SIO na 30.09.2022)

L.p.	Nazwa jednostki	Ilość oddziałów		Ilość miejsc/wychow.		Ilość etatów	
		2021/22	2022/23	2021/22	2022/23	2021/22	2022/23
1	Przedszkole Miejskie nr 1	3	4	64	78	5,45	6,09
2	Przedszkole Miejskie nr 2 „Mini”	1	1	24	25	0,04	1,69
3	Szkoła Podstawowa nr 2	22	19	413	371	44,83	39,14
4	Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 1	14	14	264	265	26,55	27,57
5	Szkoła Podstawowa nr 7	33	28	713	632	59,33	52,21
	Razem	73	66	1 478	1 371	136,20	126,70

3. Nauczyciele według stopni awansu zawodowego na dzień 30 września 2022r.

Tabela 33: Zatrudnieni nauczyciele według stopni awansu zawodowego w poszczególnych jednostkach oświatowych miasta

Lp.	Nazwa jednostki	Początkujący	Mianowany	Dyplomowany	Razem
1	Szkoła Podstawowa nr 2	3,44	8,28	27,42	39,14
2	Zespół Szkolno Przedszkolny	5,73	5,11	16,73	27,57
3	Szkoła Podstawowa nr 7	3,00	7,89	41,32	52,21
4	Przedszkole Miejskie nr 1	1,00	1,09	4,00	6,09
5	Przedszkole Miejskie nr 2 „Mini”	0,00	1,69	0,00	1,69
	Razem	13,17	24,06	89,47	126,70

4. Niepubliczne placówki

Tabela 34: Wykaz niepublicznych jednostek oświatowych dofinansowanych z budżetu miasta

Lp.	Nazwa jednostki	Ilość oddziałów		Ilość wychow.		Ilość etatów	
		2021/22	2022/23	2021/22	2022/23	2021/22	2022/23
1	Niepubliczne Przedszkole Sióstr Salezjanek	4	4	98	96	9	9,5
2	Przedszkole Niepubliczne „Kraina Malucha”	3	3	75	74	3,1	3,13
4	Akademia Młodego Artysty Niepub. Punkt Przedszk.	2	1	19	17	0	0
5	Mali Odkrywczy - Niepubliczny Punkt Przedszkolny	2	8	39	161	1	1
	Razem	11	16	231	348	13,10	13,63

5. Wyniki egzaminu ósmoklasisty oraz maturalnych

Tabela 35: Średnie wyniki z egzaminów ósmoklasisty za lata 2020-2022 (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Lp.	Wyszczególnienie Egzamin ósmoklasisty	Język polski			Matematyka			Język angielski		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
1	Miasto Nowa Ruda	53,46	50,95	50,68	35,40	29,30	41,43	44,21	56,44	59,42
	liczba zdających	138	144	212	139	144	212	139	143	199
2	Powiat Kłodzki	57,38	55,34	54,11	40,21	38,65	47,11	48,68	59,03	64,48
3	Woj. Dolnośląskie	58,83	57,85	57,82	44,51	45,38	55,36	54,96	66,18	67,86

Tabela 36: Średnie wyniki z egzaminów maturalnych za lata 2020-2022 (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Lp.	Wyszczególnienie Egzamin maturalny	Język polski			Matematyka			Język angielski		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
1	Miasto Nowa Ruda	53,46	50,95	50,82	35,40	29,31	53,84	44,21	56,44	70,55
	liczba zdających	138	144	86	139	144	86	139	143	85
2	Powiat Kłodzki	57,38	55,34	50,46	40,21	38,65	49,10	48,68	59,03	72,22
3	Woj. Dolnośląskie	58,83	57,85	53,17	44,51	45,38	55,26	54,96	66,18	77,67

6. Koszty funkcjonowania oświaty

Tabela 37: Koszty związane z realizacją zadań oświatowych w roku 2022

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki ogółem	Wydatki własne	Subwencja	Dotacje i dochody	Środki obce
1	Szkoła Podstawowa Nr 2	5 928 674,75	2 499 812,94	3 123 852,21	305 009,60	57,84%
2	Zespół Szkolno -Przedszkolny Nr 1	3 934 103,80	2 142 758,63	1 558 472,03	232 873,14	45,53%
3	Szkoła Podstawowa Nr 7	8 249 087,77	2 451 749,02	5 169 407,73	627 931,02	70,28%
4	Przedszkole Miejskie nr 1	1 178 191,42	920 825,93	91 149,87	166 215,62	21,84%
5	Przedszkole Miejskie nr 2 „Mini”	466 477,62	386 716,58	4 514,67	75 246,37	17,10%

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki ogółem	Wydatki własne	Subwencja	Dotacje i dochody	Środki obce
6	Przedszkola niepubliczne	2 896 671,41	2 338 845,00	223 494,41	334 332,00	19,26%
7	Pomoc socjalna oraz transport do szkół	403 308,96	160 096,23	0,00	243 212,73	60,30%
8	Zwrot kosztów związanych z uczęszczaniem dzieci z terenu miasta do jednostek na terenie innych gmin	442 273,02	320 688,63	0,00	121 584,39	27,49%
	Razem	23 498 788,75	11 221 492,96	10 170 890,92	2 106 404,87	52,25%

Tabela 38: Dochody związane z realizacją zadań oświatowych w roku 2022

Lp.	Wyszczególnienie	Dochody
1	Dochody z subwencji oświatowej	10 170 890,91
1.1	Podstawowa część subwencji oświatowej	9 599 890,91
1.2	Dodatkowe zajęcia pomoc psychologiczno– pedagogiczna	49 319,00
1.3	Podwyżka wynagrodzeń	301 547,00
1.4	Zatrudnienie psychologów, pedagogów, logopedów	136 343,00
1.5	Zwiększenie wynagrodzeń naucz. stażystów i kontraktowych	40 026,00
1.6	Redukcja zatrudnienia	43 765,00
2	Łączna kwota dotacji oraz innych dochodów przeznaczonych na finansowanie oświaty	2 106 404,87
2.1	Dotacja na realizację zadań w zakresie wychowania przedszkolnego	533 124,00
2.2	Dotacja na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe	94 686,84
2.3	Dotacja na stypendia socjalne	92 343,20
2.4	Dotacja z budżetu państwa z przeznaczeniem na realizację programu „NPRC-CZYTELNICTWO”	22 366,32
2.5	Opłaty wnoszone przez rodziców za korzystanie z wychowania przedszkolnego w zakresie nieprzewidzianym w ustawie oraz z wyżywienia	230 720,70
2.6	Wpłacana od innych JST, należna miastu część dotacji z budżetu państwa za dzieci, które mieszkają w innych gminach a uczęszczają do przedszkoli na terenie miasta	243 212,73
2.7	Dotacja z budżetu państwa na zwrot zakupu podręczników dla uczniów w ramach programu "Wyprawka szkolna"	8 880,16
2.8	Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 z przeznaczeniem na realizację programu „Laboratoria przyszłości” (w roku 2021 wydatkowano 60.000,-zł, 329 100,-zł w roku 2022)	329 100,00
2.9	Środki na edukację dla uczniów z Ukrainy	551 970,92
	RAZEM	12 277 295,78

VI. Informacja o spółkach prawa handlowego z udziałem Gminy Miejskiej Nowa Ruda.

Tabela 39: Udziały miasta w spółkach kapitałowych na koniec 2022r.

Lp.	Nazwa i siedziba spółki	% udziały Miasta	Wartość udziałów	Przedstawiciele miasta w Radach Nadzorczych
1	Centrum Turystyczno Sportowe Sp. z o.o. z/s w Nowej Rudzie	100,00%	2 694 500	Leszek Zdunek Zbigniew Radgowski Sebastian Dominiak
2	Noworudzkie Usługi Komunalne Sp. z o.o. z/s w Nowej Rudzie	70,70%	754 750	Marzena Wolińska Jan Książek
3	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z/s w Nowej Rudzie	48,46%	27 218 400	Mariusz Fleszar
4	Noworudzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. z/s w Nowej Rudzie	99,64%	1 657 500	Aneta Palczak Krzysztof Michalak
5	Agencja Rozwoju Regionalnego „AGROREG” S.A z/s w Nowej Rudzie	58,57%	4 995 700	Tomasz Kiliński Krzysztof Michalak Marzena Wolińska
6	Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna „INVEST-PARK” Sp.z o.o. z/s w Wałbrzychu	0,37%	1 510 000	—————
7	Społeczna Inicjatywa Mieszkańców „Sudety” sp. z o.o. z/s w Kłodzku	5,88%	3 000 000	Aneta Palczak
Razem			41 830 850	

VII. Realizacja budżetu obywatelskiego Gminy Miejskiej Nowa Ruda według stanu koniec 2022r.

1. Zadania zrealizowane w roku 2022.

Na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Nowej Rudzie nr 228/XXIX/20 z dnia 30 grudnia 2020 r. w roku 2021 przeprowadzono konsultacje społeczne, ich celem było wytypowanie zadań, które zostaną realizowane w roku 2022. Zadania zostały wybrane spośród 11 zaproponowanych przez mieszkańców projektów, w drodze głosowania, w którym wzięło udział 2 918 osób (ważnych 2 851, nieważnych 67). Łączna wartość sześciu planowanych do wykonania w roku 2022 zadań wynosi 300 000,-zł. Udział wykonanych wydatków budżetu obywatelskiego w planie wydatków miasta Nowa Ruda w roku 2022 wynosi 0,29%. Poniższe zestawienie tabelaryczne zawiera szczegółowy wykaz zadań zrealizowanych w roku 2022.

Tabela 40: Zadania budżetu obywatelskiego zrealizowane w roku 2022

Lp.	Nazwa zadania	Głosy ważne	Szacow. koszt	Wykonanie	%
1	Doposażenie jednostki OSP Nowa Ruda - Słupiec w quada specjalistycznego	692	50 000	62 000,00	124,00%
2	Remont drogi wewnętrznej na cmentarzu przy kościele pw.św. Barbary w Drogosławiu	639	50 000	62 150,40	124,30%
3	Koncert "Sygnał Miłosierdzia" – V edycja	343	50 000	50 000,00	100,00%

Lp.	Nazwa zadania	Głosy ważne	Szacow. koszt	Wykonanie	%
4	Wakacyjne kino plenerowe przy Miejskim Ośrodku Kultury w Nowej Rudzie	299	50 000	50 000,00	100,00%
5	Ścieżka zdrowia - żyj zdrowo i aktywnie oraz dalsza modernizacja placu zabaw przy ul. Rycerskiej	285	50 000	89 207,08	178,41%
6	Pracownia komputerowa oraz pomoce dydaktyczne do nauki pierwszej pomocy dla uczniów LO w Nowej Rudzie.	247	50 000	50 000,00	100,00%
7	Promocja miasta Nowa Ruda i KS Piast Nowa Ruda poprzez sprzęt sportowy	106	50 000	————	
8	Modernizacja placu zabaw na osiedlu Wojska Polskiego w dzielnicy Słupiec	76	50 000	————	
9	Bookcrossing – czyli uwalniamy książki. Stworzenie czterech ogólnodostępnych bibliotek z wędrującymi książkami	72	28 000	————	
10	Nowy sprzęt to szybsze, lepsze i skuteczniejsze ratowanie życia, zdrowia i mienia ludzkiego	46	50 000	————	
11	Bezdotykowe poidelka wody pitnej dla uczniów Noworudzkiej Szkoły Technicznej oraz Liceum Ogólnokształcącego w Nowej Rudzie	46	25 000	————	
	RAZEM	2 851	503 000	363 357,48	72,24%

2. Zadania wybrane w roku 2022 do realizacji w 2023r.

Na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Nowej Rudzie nr 326/XLIII/21 z dnia 29 grudnia 2021 r. zmienionej uchwałą nr 338/XLIV/22 z dnia 26 stycznia 2022r. w roku 2022 przeprowadzono konsultacje społeczne, ich celem było wytypowanie zadań, które zostaną realizowane w roku 2023. Zadania zostały wybrane spośród 12 zaproponowanych przez mieszkańców projektów, w drodze głosowania, w którym wzięło udział 2 959 osób (ważnych 2 851, nieważnych 182). Łączna wartość sześciu planowanych do wykonania w roku 2022 zadań wynosi 300 000,-zł. Poniższe zestawienie tabelaryczne zawiera szczegółowy wykaz zadań planowanych do realizacji w roku 2023.

Tabela 41: Zadania budżetu obywatelskiego planowane do realizacji w roku 2023

Lp.	Nazwa zadania	Głosy ważne	Szacow. koszt	Struktura	Realizacja
1	"Bezpieczna Nowa Ruda - Dobrze wyposażona straż pożarna gwarancją mojego bezpieczeństwa".	561	50 000,00	19,68%	TAK
2	Koncert "Sygnał Miłosierdzia"- VI Edycja	420	50 000,00	14,73%	TAK
3	Noworudzki Jarmark Bożonarodzeniowy	327	50 000,00	11,47%	TAK
4	Strefa relaksu dla uczniów LO wraz z utwardzeniem wjazdu do szkoły	295	50 000,00	10,35%	TAK
5	Korona Nowej Rudy	267	50 000,00	9,37%	TAK
6	"Nasza Biała Lokomotywa - 50-ta rocznica wjazdu Białej Lokomotywy do Nowej Rudy".	254	50 000,00	8,91%	TAK
7	"Plac zabaw dla dzieci Przedszkola Miejskiego nr 3 w dzielnicy Drogosław"	205	50 000,00	7,19%	NIE

Lp.	Nazwa zadania	Głosy ważne	Szacow. koszt	Struktura	Realizacja
8	Ścieżka muzyczna przy Żłobku Miejskim Nr 1 w Nowej Rudzie	161	25 000,00	5,65%	NIE
9	Rodzinna strefa odpoczynku i relaksu	143	50 000,00	5,02%	NIE
10	Filia dla młodego czytelnika. Modernizacja filii nr 4 w Słupcu	92	50 000,00	3,23%	NIE
11	Modernizacja boiska sportowego w Nowej Rudzie Drogosławiu	40	50 000,00	1,40%	NIE
12	Oświetlenie łącznika ul. Andersa	12	30 000,00	0,42%	NIE
	RAZEM	2 777	555 000	100,00%	